

fel egyetlen bizonyítékot sem arra nézve, hogy a jegyzőkönyv valódiak.

En a magam részéről a jegyzőkönyvek új kiadását az előbbi hamisítvány újabb meghamisításának tekintem.

Svájcban mi nem ismerjük a felekezeti és faji megkülönböztetést. Mintegy 20.000 zsidó polgár él a mi országunkban, a lakosság 0.6 százalékát alkotják és ők épp úgy, mint minden más svájci polgár, az alkotmány és a törvények védelme alatt állanak. Ha tehát gyűlöletet szítanak és izgatnak a zsidók ellen, védelmet kell, hogy nyújtson számukra a törvény.

A vádlottak egyik védője, dr. Ursprung, prófétának igyekezett itt feltüntetni magát, amennyiben azt mondta, hogy eljön egy idő, amikor Fleischhauer szakértő ur jelentése befogadást fog nyerni minden svájci házba. *Borzalom fog el, ha egy ilyen eljövendő középkorra gondolok, amelyről Ursprung ur profeciált. Nem vagyok proféta, kívánom azonban, éljünk meg egy olyan jövőt, amikor csodálkozni fognak azon, hogy egyébként okos emberek 14 napon át azon törték a fejüket, vajjon valódiak, avagy hamisak-e a „cionista jegyzőkönyvek“.*

Midinettek az uccán

A romantika Párizsban is felébredt évszázados álmából: Murger, Alphonse Daudet, Musset midinettei, ezek a hivatalból mosolygó nimfák és najádok, Párizs aszfaltjának virágai, hangosan tüntettek a bulvárokon és megütözték a rendőrséggel.

A neoromantika francia élesztője: Mauriac, vagy Paul Morand, minden bizonnyal mélyeséges felháborodással oivasták a tüntetésről szóló híreket, hiszen a neoromantika a nők „ősi“ jogaiért harcol, mely szerintük egyedül és kizárólag a szerelemhez való jog, helyesebben a férfi szerelmi kényelmének való feltétlen alávetettség.

S valóban: a párizsi midinettek tüntetése és dühös közlekedése a rendőrökkel, talán sehol sem kelthetett olyan konsternációt, mint éppen Párizsban, ahol a nők kultusza ősi és mélyebb, mint bármely más táján a világnak.

A „konzervatív“ Angliában a nők önállósága és ugynevezett felszabadulása öt évtized alatt nagyobb haladást mutat, mint a „haladó“ Franciaországban, nem is beszélve az északi államokról, amelyekben ez a folyamat ugyszólván betetőzést érte el.

A párizsi midinettek, a proletáriátus és az alsóbb kispolgárság csinos és csintalan leányai mindeközéig a moziromantika légkörében éleik ezt a létezőt, mely tulajdonképpen poshadt és miázmas volt, az irodalom illusztrációit illatosították.

Tudatosan és önző céltudatossággal. Most felébredtek és tüntetnek a mentek az uccára, mint jónéhány héttel ezelőtt előkelőbb testvéreik: a feminista hölgyek, aki választójogot követeltek.

Ez a két tüntetés a demokratikus Franciaország közéletének rendkívül érdekes tünete. Mert ez az ország mindeközéig anélkül volt demokratikus, hogy szükségét érezte volna a nők bevonásának az „alkotmány sáncai“ közé.

S ami még érdekesebb: még az ugynevezett haladó körök és pártok sem érzik elsőrangú, halaszthatatlan feladatuknak Franciaországban, hogy a nők jogaiért, elsősorban politikai jogaiért harcoljanak.

Amióta Németországban Hitler került uralomra, — még azok is elhalkultak, akik azelőtt hangosan követelték a nők politikai jogainak törvénybe iktatását.

S bizonyos, hogy ezt nem elvi okokból tették és teszik, hanem a francia gyakorlati érzék kényszere alatt, ami óva'osságra inti őket a nők romantikájával szemben, amely mindenütt hajlamosságot mutat a fasizmus „hői“ gesztusainak honorálására.

Hitler sokat köszönhet a nőnek, az angol konzervatívok és a spanyol klerikálisok színtén.

De vajjon jogosult-e ez a bizalmatlanság éppen a francia nőkkel szemben? Talán nem egészen.

A francia történelemben mindig nagy és aktív szerepet vittek a nők, az orléáni szűztől kezdve — Madame Pompaduron át — egészen a forradalom „midinetteiig“, akik a Grève-téren diadalmi táncokat lejtettek a gúnyjótin tövében, amikor az arisztokraták és később Danton és Robespierre fejei a kosárba hullottak.

A német nőben sokkal élénkebben él a

nyájszelleme, mint a francia nőben. A francia nő individualista, szerelmi életében éppúgy, mint magán- és közéletében. Victor Marguerite „Gargonne“-ja éppen annyira francia, mint amennyire német Leni Riefenstahl, a Führer barátnője.

Az egyik a dac, a fejfelszegés, az önrendezkedés gyakorlati hősnője, a másik a feltétlen megadás, a törzsi szellem — szerelmi vonatkozásban is.

S talán éppen a francia nőnek ez az individualizmusa volt az a visszatartó, az a passzív erő, mely megelégedett azzal a malommalatt szerepével, amit a közéleti és magánéleti szabadság juttatott neki s amely tekintélyes volt akkor is, ha irásos, kodifikált jogban nem jutott kifejezésre.

A Franciaországban is dúló gazdasági válság az, mely a nőket, elsősorban pedig a midinetteket az uccára kényszeríti. A francia nő gyakorlati érzéke, éppúgy, mint a francia férfié, rendkívül fejlett. Romantikája mindig nélkülözte a germán nők holdfény-szomját és álmódó beletörődését.

Mint a szépség és az öröm nője, tudatában van annak, hogy ez a két szubsztancia a pénz alantas, de nélkülözhetetlen hatalmának köszönheti létét.

A francia nő a szerelemben is realista, a romantikájában is, a realista érdeklődésén is. Politikai jogok nélkül sem támaszkodik kizárólag a férfiakra, mint a német nő — politikai jogai birtokában. Ezért fejlettebb, erőteljesebb a befolyásoló hatalma a férfítársadalomra, mint Németországban, ahol a nő szolgálékisége nemzeti tradíció: Tacitus szerint a régi germán nők, ha férjük a harcban elesett, levágták mellüket, hasonlóan egy másik fajtisza árja nép: a hinduk asszonyaihoz, akik hajdan a halálba követték férjeiket.

A párizsi midinettek tüntetni mentek az uccára, mert anyagilag meg akarták rövidíteni őket. A romantikusok joggal fel lehetnek háborodva, hiszen olyan volt ez a tüntetés, mintha a virágok mentek volna tüntetni a kertészeik ellen.

A romantikusok szemében a kenyér és a pénz olyasvalami, amiről jótársaságban nem illik beszélni. Ők csak a pénz eredményeit szeretik látni.

Szerencsére a francia társadalom kevésbé romantikus része s a francia irók egy tekintélyes hányada más véleményen van.

Ezek nem becsülik le a realitásokat, sőt egyedül a realitásokban látják a jobb jövő zálogát.

A realitások szeretete sehol sem ölte meg a szerelmet, sőt függetlenítette anyagi vonatkozásaitól.

Minél realisabb, harcosabb, öntudatosabb lesz a francia nő és főleg a francia midinett, annál több remény van arra, hogy szabadon és tényleges önrendezkedéssel éljen majd az életét, anélkül, hogy a férfi kiszolgáltatottja lenne.

S annál több lehetőséget nyer ama bizalmatlanság megszüntetésére, melyet éppen a haladó pártok tápláltak vele szemben, amikor arra hivatkoztak, hogy a nő elsősorban nő s így nem érdemes a politikai jogok gyakorlására.

Salamon László

Magyar Színház

24-én, pénteken este 9-órakor

Eredeti bemutató!

SZÉKELY GUZSALYOS

Gaal Alajos eredeti székely életképei. Dávid István zenéjével

I. Egy csepp esze sincs az uraknak
II. A levél
III. Tehetségek előre

Solymosán Magda, Miklóssy Margit, Fényes Alice, Hegyi Lili, Tóth Elek, Tompa Béla, Ihász Aladár, Tompa Sándor, Balázs Samu, Bereng Béla felléptével.

Az antiszemita orvosszövetség szolidaritást vállal a diákokkal

A harc folytatására szólítják fel a diákságot

Bucuresti, május 23. (Az Új Kelet tud.) Uj szélsőjobboldali alakulat lépett most egy nyilatkozattal nyilvánosságra a Curentul hasábjain. Az alakulat címe: „Nemzeti keresztény orvosok szervezete“. A cím sokatmondó és annak a sajnálatos ténynek az igazolása, hogy az emberies és az orvosi hivatásból folyóan türelmes orvosi karba befészkelte magát a jobboldali agitáció. A keresztény nemzeti orvosok ezuttal az egyetem orvosi fakultásain „jatszódó eseményekkel foglalkoznak és nyilatkozatukban sok olyan érdekességet közölnek, amelyek arra mutatnak, hogy ez az egyesület az élet más vonatkozásaiban is porondra fog lépni.

Az „előzömlött“ orvosi pálya A nyilatkozat előbb köszönetet mond a nemzeti akcióért, amelyet a Curentul vezet, majd a következőket írja:

Mér 14 éve annak, hogy az orvostanhallgatók hatalmas tüntetésben bizonyították, hogy kevesebben vannak, mint kisebbségi kollégáik, akik a román nemzeti aspirációktól olyan messzi állanak és jeleztek azt a veszélyt, hogy a kisebbségek között el fogják özömleni a szabadpályát. Erre a kitérésre, amelyet ennek a népek a jövőjéért való ag-

godalom táplált, az egyetemről való kizárást börtön és büntetés volt a válasz. A nemzeti kérdést meg sem vizsgálták, a mélyén forrongó problémákat fel sem tárták. Most mint ahogy a nemzeti keresztény orvosszövetség bizonyította, az állami orvosi hivatalokban 50 százalék a kisebbségi orvosok száma, a magánpraxisban pedig ez az arányszám a 80 százalékot éri el, ami kellőképpen igazolja, hogy a diákság előrelátása mennyire indokolt volt.

A nyilatkozat ezután aggodalmának kifejezést afőlt, hogy a kisebbségeknek intellektuális pályák felé való özönlése od is vezethet, hogy a kisebbségek az összes lami funkciókat elhódíthatják és kezeikbe parintják az állam vezetését. Az orvosi kultúra bezárása nem elég megfelelő intézkedés a diákkérdés megoldására. A nemzeti keresztény orvosszövetség csatlakozik a diáksághoz, érzi annak szenvedéseit és kéri, hogy követéseit teljesítsék.

Kéri: 1. Az orvostudomány megnyitását. 2. A diákkövetelések szöszötőira kérésű büntetések felfüggesztését. Végül a nyilatkozat további harcra szólít fel a diákságot.

Gyilkos csendőrmester a cluji hadbírótság előtt

Öt évi börtönre ítélték Irimia őrmestert, aki megfojtotta szeretőjét

Cluj, május 23. Irimia Gheorghe ferliugi csendőrmester gyilkossági perét tárgyalta tegnap a cluji hadbírótság Salgiu tanácsa. 1934 decemberében Ferliug községben Irimie Gheorghe megfojtotta szeretőjét, Galben Leontinat, Galben Achidim szücsmester feleségét. A gyilkosság után közvetlenül a csendőrmester Násáudra ment, ahol jelentkezett feletteseinél. A vádiratból kiderül, hogy a csendőrmester egyébként maga is november, másfél évig folytatott viszonyt a nála öt évvel idősebb asszonnyal. Egy idő múlva aztán ráunt szeretőjére és kérte, hogy szakítsanak. Az asszony azonban hallani sem akart a szakításról, sőt arra akarta rábírní az őrmestert, hogy tegye el láb alól férjét és a szerelmük útjában álló feleségét. 1934 december hetedikén együtt mentek Násáudra, ahol mindketten alaposan berugtak. A községbe érve a csendőrszre tértek be, ahol az asszony ismét unszolta szeretőjét, hogy tegye el láb alól a két embert. Emiatt civakodás támadt közöttük, majd dulakodni kezdtek, amelynek során a csendőrmester megfojtotta az asszonyt.

A boncolás kétségtelenül megállapította, hogy a halált fojtogatásból eredő fulladás okozta, sőt a balhalántékán erős tárgytól származó tojásnagyságu daganat volt, ami szintén halált okozhatott.

A tegnapi tárgyaláson tanuként felvont csaknem az egész Ferliug község. Irimia vallomásaiban azt mondta a bíróság előtt, hogy nem volt szándékában megölni az asszonyt. Erősen felindult azon, hogy szeretője kettős gyilkosságra akarja rávenni. Emiatt támadt a dulakodás. Nem is tud róla, hogy fojtogatni kezdte, csak akkor ébredt tudatára a történetnek, ami-

kor az asszony holtan terült el a földön. Tagadta, hogy fejbeverte közben szeretőjét, ezzel szemben azt állította, hogy az asszony estében beleütötte halántékát a közelben álló székbe.

Mircea Gheorghescu védő több mint egy és fél órá t tartó védőbeszédében az enyhítő körülményeket sorakoztatja fel. Enyhítő büntetést kér.

A bíróság 15 perces tanácskozás után hirdeti ki az ítéletet, amely szerint figyelmebe vették az enyhítő körülményeket és ezért a büntetés minimumának felére: ötévi börtönre és lefokozásra ítélik a gyilkos őrmestert.

— Kémkedés miatt életfogytiglani fegyházra ítélték Budapestén egy román állampolgárt. Budapestről jelentik: A katonai törvényszék kémkedés miatt Báy román állampolgárt életfogytiglani börtönre, Mike csehszlovák illetőségű tisztviselőt pedig 15 évi kitalásra ítélt. Továbbá két magyar állampolgárt életfogytiglani és egyet két év börtönre ítélt a törvényszék.

STEFAN ZWEIG
MARIA STUART

Német kiadás, 524 lap, diszes vászonkötésben Lei 340. Postán utánvétellel franco.

LEPAGE -nál
Cluj
Kérjen ingyen könyvjegyzéket Lepage-tól.

Em. Soc

Bucuresti, május 23. A mában Em. Socor feltűnt, amelyben a kitűnő kes formában von párt és Vaidának a belpolitikai között.

„Vaida elutazott Buc Socor. — Bizonyára nem Ugy utazott el, mint mirény ember. Néhány barállomáshoz, anélkül, hogykülönösebb emóciók fogtment el, ahogyan illett, elyen valahok és nemvalaitek, ahogy ez nap-nap ut

Amikor Bucurestibe j Nagy volt az izgalom, h tartamu. Az állomásnál tó és ellendemonstráció, tott előadás és a gyűlés ott megrendelt lelkesedé visszatért a legteljesebb be. Az emberek dolguk ut

Hogy az emberek mit érdekes. De mit csinált V

Mindenekelőtt is elvise rátnak toaszjtait egy b Suzana étterem tulajd nem fizetett rá. Azut járt“, Gogánál és a nem onopólbérlőinél, fegyver mót, együttműködést ké tásra talált, amit termés ek kikürtölni. Néhány rőfeszítés után Vaida elut ar emlitettük, szerénye n. D. R. Joanescu szé attája és a vasutasok el ének kellemetlenségei né tak, hogy „eljen Vaida“, éneke sem hallszta, hogy kossal“. Minden a legtel ment végbe.

Egy é

Es azt hiszem, hogy e nem maradnak el. Vaida fog még Bucurestibe. Tal nap mulva. De jobbnak f egy jöjjön, ahogyan ment menjen el ismét, ahogy é gazdagabbak lettel egy ta is meggyőződtek arról, h kéz megmozgatni a szeke jat fizetni néhány nekibus acedésért. Nem is szölvá ember vonattal jön és az varon száll ki, megkockáz hogy szembekerül az ideg

Ilyen körülmények ké hogy néhány nap mulva, met a fővárosba jön, a majd a Perronon, minusz önösebb zaj nélkül kiállt

A gondolat, önkénte száll. Bárhova megy az er színházi előadásra, politik a kérdést hallja: jön, vag

Es a megkérdezett tudj azó. Gyantom, hogy öné emberek, nem Vaida, hane felől érdeklődnek. Az em retnek, hogy vajjon juni nu a fővárosba.

Senki sem tud biztosat, a barátai nem ragasztanak lakra, senki sem jelenti

Z. ROZI BAU

kalapezalónját áthelye moradulni I szám, a féle üzlethelyi

„Jön, vagy nem jön“

Em. Socor feltűnésteltető cikke Vaida elutazásáról és Maniu jöveteléről

Bucuresti, május 23. A „Zorile“ mai számában Em. Socor feltűnésteltető vezércikkét ír, amelyben a kitűnő publicista érdekes formában von párhuzamot Maniunak és Vaidának a belpolitikában vitt szerepe között.

„Vaida elutazott Bucurestiből — írja Socor. — Bizonyára nem is tudtak erről. Ugy utazott el, mint minden okos és szerény ember. Néhány barátja kísérte ki az állomáshoz, anélkül, hogy a közvéleményt különösebb emóciók fogták volna el. Ugy ment el, ahogyan illet, egy vonattal, amelyen valahok és nemvalahok egyaránt ültek, ahogy ez nap-nap után történik.

Amikor Bucurestibe jött, tudtak róla. Nagy volt az izgalom, ha nem is hosszú tartamu. Az állomásnál történt demonstráció és ellendemonstráció, az Eforiában tartott előadás és a gyűlésterem előtt lezajlott megrendelt lelkesedés után minden visszatért a legteljesebb hallgatás rendjébe. Az emberek dolguk után néztek. Vaida

Mit csinált Vaida?

Hogy az emberek mit csináltak, az nem érdekes. De mit csinált Vaida?

Mindenekelőtt is elviselte ujdonsült barátainak toasztjait egy banketten, amelyre a Suzana étterem tulajdonosa bizonyára nem fizetett rá. Azután „házzól-házra járt“, Gogánál és a nemzeti eszme más monopóliáiról, fegyverbarátságot, fuziót, együttműködést kérve. Visszautasításra talált, amit természetesen nem siettek kikürtölni. Néhány napos hiábavaló erőfeszítés után Vaida elutazott, úgy, ahogy már említettük, szerényen tisztességtudóan, D. R. Joanitescu szekereinek csindalattal és a vasutasok ellenséges tüntetésének kellemetlenségei nélkül. Nem kiabáltak, hogy „éljen Vaida“, de a munkások éneke sem hallzott, hogy „le a lupeni gyilkossal“. Minden a legteljesebb rendben ment végbe.

Egy érkezés tanulságai

Es azt hiszem, hogy ennek tanulságai nem maradnak el. Vaida bizonyára jönni fog még Bucurestibe. Talán már néhány nap múlva. De jobbnak fogja látni, hogy egy jöjjön, ahogyan ment, minthogy úgy menjen el ismét, ahogy érkezett. Hívei is gazdagabbak lettek egy tapasztalattal. Ők is meggyőződtek arról, hogy kétszer nehezebb megmozgatni a szekereket és napidíjat fizetni néhány nekibusult ember lelkesedéséért. Nem is szólva arról, hogy ha az ember vonattal jön és az Északi pályaudvaron száll ki, megkockáztatja még azt is, hogy szembekerül az ideges vasutasokkal.

Ilyen körülmények között reméljük, hogy néhány nap múlva, amikor Vaida ismét a fővárosba jön, a 11 apostol várja majd a peronon, minusz az egyik, aki különösebb zaj nélkül kiállt a hívők sorából.

A gondolat, önkéntelenül is, másfelé száll. Bárhova megy az ember: kávéházba, színházi előadásra, politikai körökbe, azt a kérdést hallja: jön, vagy nem jön?

Es a megkérdezett tudja, hogy kiről van szó. Gyanitom, hogy önként is tudják. Az emberek, nem Vaida, hanem Maniu jövele felől érdeklődnek. Az emberek tudni szeretnék, hogy vajjon június 8-án jön-e Maniu a fővárosba.

Senki sem tud biztosat. Sem Maniu, sem barátai nem ragasztanak plakátokat a falakra, senki sem jelenti be trombitákkal

és dobokkal, hogy Maniu Bucurestib jön, mint ahogyan nem is cáfolják a hirt.

Jön Maniu?

Jön Maniu? Szívesen lesz látva. Az állomástól az Arhéne Palace-ba hajtat, ahol szokása szerint, ugyanabba a szerény 4-ik, vagy 5-ik emeleti szobába száll és ugyanazt a nyugodt, szinte névtelen életet folytatja majd, amely annyira kedvére van. Vaida Bucurestibe való jövetelének, a

közvélemény nem tulajdonít különösebb fontosságot, mert a közvéleményt nem D. R. Joanitescu fizetett szekeresei alkotják. És mégis olyan fülsiketítő lármát csaptak. Maniu jövetelének nagy fontosságot tulajdonít a közvélemény. És még sem csinálnak zajt körülötte.

Temperamentumbeli különbség volna ez? Nemcsak anyni. Még más különbség is van, amelyet bizonyára mindenki megért.

Litvinov Bucurestibe jön

Titulescu júniusban látogat el Moszkvába

PARIZS, május 23. Moszkvai jelentés szerint Litvinov júniusban Titulescu moszkvai látogatásának viszonzásaképpen ellátogat Bucurestibe. A román külügyminiszter az eddigiek szerint júniusban látogat el az orosz fővárosba.

Az amerikai kongresszus elutasította Rooseveltt vétőjogát

Megszavazták a frontarcosok pénzbeli segélyét. Huszonnégy új hadihajót épít Amerika

Washington, május 23. Rooseveltt elnök személyesen megjelent a kongresszus előtt, hogy rámutasson azokra az indokokra, amelyek arra készítik, hogy a Patman-törvény ellen vétőjogát gyakorolhassa. Dacára ennek, a kongresszus 322 szavazattal 98 ellenében elutasította az elnöki vétőt és elfogadta a Patman-törvényt, amely bizonyos pénzbeli segélyt nyújt a volt frontarcosoknak. A szenátus holnap foglalkozik a törvénnyel és Rooseveltt elnök újból élni fog vétőjogával.

Mai ülésén a szenátus szavazás nélkül elfogadta a tengerészeti költségvetés 11 millió 690 ezer dollárral való növelésének tervezetét, mely összegből 24 új hadihajót építenek.

Ezzel kapcsolatban Rooseveltt elnök úgy

döntött, hogy rövidesen a tengerészet számára nemzeti ünnepet rendez, hogy kihangsúlyozza annak szükségességét, hogy az Egyesült Államok minél fejlettebb kereskedelmi tengerészet felett rendelkezzenek. Hull államtitkár kijelentette, hogy a világprosperitás előtt álló akadályokat nemzetközi kooperáció útján kell elhárítani.

Newyork, május 23. (Rador.) A nemzetközi munkakonferenciára kiküldött amerikai delegáció felhatalmazást kapott Rooseveltt elnöktől nemzetközi egyezmény kötésére, amely bizonyos iparágakban bevezetné a 40 órás munkahetet.

Washington, május 23. (Rador.) A kormány a szenátus külpolitikai bizottsága elé terjesztette a municiókivitel szabályozására készített tervezetét.

SELECT MOZGO

SELECT MOZGO

AZ ELVESZETT KINCSEK SZIGETE

R. L. STEVENSON regénye nyomán készült izgalmas kalandfilm, főszerepekben: WALLACE BEERY, JACKIE COOPER, LEWIS STONE.
Műsoron kívül szenzációs színes Sully Simphonie!

Hogyan semmizte ki Németország az angol ipart a román piacról

A zeniális német külkereskedelmi politika. Zsidó vezetője van a Bucurestiben tárgyaló német kereskedelmi delegációnak

Bucuresti, május 23. Az Uj Kelet egyik számában megírtuk, hogy a kormány és a Bucurestiben tartozkodó német kereskedelmi delegáció között fontos tárgyalások vannak folyamatban, amelyeknek tárgya messze túlhaladja a megszokott kereskedelmi konvenciók kereteit. A német delegáció, amelynek élén Henrich Wohltat személyében, sajátos módon egy zsidó áll, (Schacht dr., Németország gazdasági diktátora állásához kötötte, hogy a német külkereskedelmi tárgyalásokat Wohltatra bizák) a német tőkének Romániában való befektetéséről és a német iparnak a román iparban való részvételéről tárgyalt. A befektetendő tőke részint a Banca Nationalánál lebben letébe helyezett német betételekből áll, amelyeknek összege ma már 500000 millió lejre rug, részint importálandó gépekből és technikai felszerelésekből.

Mit ajánlanak a németek

A német delegáció két cirkáló és két gőzös megvételét ajánlotta fel. A további tervek magában foglalják a földalatti petróleumvezeték kiépítését, amely a brazai petróleumforrásokat kötné össze Ploestivel, dunai petróleumszállító tankok

szállítását, petróleumfinomító felszerelését, amelynek produkcióját Németországba exportálnák, gabonarakttárak építését és borpincék berendezését, a bor értékesítésének céljaira. Ezen felül a német delegáció a következő javaslatot tette: Németország, Románia számlájára exportáljon árut Franciaországba, ahonnan Románia amugysem tud termékei ellenében devizát kapni a Franciaországgal szemben fennálló tartozásai miatt. Cserében Németország átvenne Romániától árut és azt ötven százalékban devizával honorálná.

A bucurestii sajtó egyrészében a tárgyalások élénk visszatetszésre találtak. A Lupta különösképpen furcsálja azt, hogy Románia nyersanyagokat szállítson Németországnak, mely azután ezeket egy Románia elleni háború céljaira használná fel. Nem egyszerű kereskedelmi, hanem kihangsúlyozottan politikai jellege van a német delegációval folytatott tárgyalásoknak — állapította meg a Lupta. Végleges megállapodás a német delegációval még nem jött létre, de a jelek szerint ez a megállapodás csakugyan nehézségekbe ütközik, nemcsak politikai, hanem külkereskedelmi

szempontból is. A londoni Financial News egyik legutóbbi számában éppen a német delegáció bucuresti tárgyalásai alkalmából felveti a kérdést, hogy a német kormány úgy manipulál a különböző kompenzációs és kliring egyezményekkel, (lásd a Franciaországgal kapcsolatos fentebbi ajánlatot) hogy ezáltal sikerült nagymennyiségű devizára szert tennie, amivel nemcsak nyersanyagot tud vásárolni, de az úlmódon szerzett devizafölöslegből titkos aranyalapot is létesít a maga számára. Az angol lap szóról-szóra a következőket írja:

A ravasz német kereskedelmi politika

„Németország ezt a devizafölösleget többek között a Romániával kötött ugynevezett háromszögű megállapodások révén szerezte meg magának. A németek zseniális módszerrel dolgoznak. A román buzaexportőrök veszteséggel adják el gabonájukat Londonban. De az ennek fejében kapott angol fontokat eladják a német Reichsbanknak Berlinben, letébe helyezték „blokkált“ márka ellenében. Ezzel a márkával azután német termékeket vásárolnak és ezeknek Romániába való szállítása révén, nemcsak a buza árvesztéséből származó differenciát fedezik, hanem még tekintélyes nyereséget is realizálnak. E tranzakciók révén Németország nagymennyiségű angol fonthoz jut, a román exportőrök pedig eladják buzájukat, amelyet, ha nem alacsony áron kínálnak, nem tudnák értékesíteni Londonban. A valóságban viszont a német ipar Londonon keresztül konkurrál az angol iparral és ennek eredménye mindenekelőtt is az, hogy a román piac Anglia számára elveszettnek tekinthető.“

RÁDIÓ MŰSOR

Péntek, május 24.

- Bucuresti. 17: Rádiózenekar. 18.15: Mozart: Esz-dúr, zongora és fuvósötös. 19: Felolvasás. 19.20: Szimfonikus keringő lemezek. 22: Hírek. 22.15: Szórakoztató lemezek.
Budapest. 6.45: Torna, utána hanglemek. 12.05: Boer Olga énekel „Dömötör Tibor hegedül (zongorakísérettel). 13.30: József nádor 2. honvédszolgálat zenekara. 17.35: Vácz Gyula klarinétosok. 18.15: Szalonzene. 19.30: Don Juan. Dalmú, két felvonásban. Közvetítés az operaházból. 22.50: Cigányzene. 23.30: Hanglemek. 24.05: Hírek.
Bécs 22.10: Rádiózenekar, bécsi zene. 23.55: Könyvi zene.
Belgrád. 18: Hangverseny.
Breslau. 17: Zongora, szoprán és csellósóló. 22.30: Schubert est.
Brünn. 19.30: Szakszofonszólo.
Deutschlandsender. 18: Labia, olasz koloratúrekesztő Grieg, Rossini, Bellini műveket ad elő.
Milano. 17.05: Szórakoztató zene.
Poste Parisien. 18.50: Lemezek a Bajazzok, Parasztbecsület és Pillangókisasszonyból. 22.30: Könyvi zene.
Prága. 21.10: A filharmonikusok hangversenye a Luzerna palotából, Firkusny zongoraművésszel.
Rádío Páris. 20: Hangverseny.
Zágráb. 22.15: Mandolinnyegyes.

Szombat, május 25.

- Bucuresti. 12: Rossini: A sevillai borbély, nyitány. 13.15: Hírek. 13.40: Strauss János: Denevér, egyveleg. 17: Katonazene. 19: Felolvasás. 19.20: Uj lemezek. 20: Táncczene. 22: Hírek. 22.25: Vendéglői zene.
Budapest. 6.45: Torna. Utána hanglemek. 10: Hírek. 17: Jazz. 17.50: Utry Anna magyar nótákat énekel. 19.35: Hárfa, hegedű és klarinét hármás. 20.25: Vigjáték előadás a Studióban. „Gyurú urfi“ Énekes vigjáték, három felvonásban. 22.15: Hírek. 22.40: Az Operaház tagjaiból alakult zenekar hangversenye. 24.05: Hírek.
Bécs. 24: Berlioz: Fantasztikus szimfónia, lemezek.
Belgrád. 16.50: Rádiózenekar.
Deutschlandsender. 23.45: Lutter táncczene-kar.
Droitwich. 22: Könyvi olasz zene, Zenarro baritonál.
Kassa. 19.15: Tarka est.
Leipzig. 23: Táncczene, dalokkal.
Milano. 19.15: Vegyes zene. 20.50: Strauss: „Varázskeringő“, operett.
Poste Parisien. 19.48: Részletek Offenbach operettjeiből.
Prága. 17: Huml operaénekes humoros estje Rádío Páris. 20: Leroux: Fiamette királynő, opera a Vigoperából.
Regional. (Angol.) 20: Vonószene, Sikk szopránnal. 21.30: Hárfahangverseny.

Z. ROZI BAUMZWEIG

kalapszalóját áthelyezte Str. Memorandului 1 szám, a volt Farmati-főle üzemhelyiségbe.

SPORT

Négy pályán hetven zsidó leány és fiu teniszszek az oradeai Makabeában

Junius 8-9-10 napjain rendezik meg Oradean a romániai zsidó tenisz-Makabiadat

Oradea, május 23. (Az Uj Kelet tud.) Nemrég adtunk hírt az oradeai Makabea futbalcsapatának szép szerepléséről. Az oradeai makabista fiúk amatőr alapon futbalozva, megnyerték a kerületi bajnokságot és most készülődnek a ligabajnokságra. Szóljunk ezúttal a teniszszekről. A fehérsport rövid életű a Makabeában. A prágai Makabiada sikerén felbuzdulva az elmúlt tavasszal megalkult a Makabea teniszszekosztálya. Két pályára volt a zsidó egyesületnek a Rhédey-kertben, az egyik azonban használatlan. Alkalmi társaságoknak adták bérbe és az ebből befolyó jövedelmet a futbalcsapat erősítette fel. Tavaly azonban a vezetőség átadta a teniszszeknek azzal, hogy kötelesek versenyzőket nevelni. A klub így valamelyes anyagi hasznotól esett el ugyan, de rövid idő alatt új, izmos és szépen fejlődő szakosztályt gazdagított.

Az első évben huszan játszottak a Makabi-pályán és a versenyzők szép eredményeket értek el a kerületi bajnokságban és az országos versenyeken, ahol dr. Halmi István jóvoltából majdnem mindenkor lehetett társakozni a két-éhe teniszszekkel. Dr. Halmi István energiával és áldozatkészséggel vezeti a Makabea szakosztályát és fáradhatatlan tevékenységének köszönhető a gyors fejlődés. Az idén már négy pályára van a Makabeának. Szorgalmas munkássága jutalmul ugyanis egyet kapott a szövetségtől és két újabbat pedig bérbe vett. Hetven zsidó leány és fiu teniszszek ma a Makabeában, akik közül Grünwald, Eisner, dr. Halmi, Hoffmann, Epstein László, Steiner, Klein és Arató Klári a hölgyek közül szép és eredményes szereplésre jogosultak. A fiatalok között rendkívül sok tehetséges teniszszek van. Ma még 15-16 éves igéretesek, de néhány év múlva nagy szerepet játszhatnak Románia teniszsportjában.

A Makabea teniszszekosztálya junius első hetében érdemes etapoz érkeznek: a romániai tenisz Makabiadat rendezik meg, amely az ország első zsidó csapatversenye. Teniszcsapatokkal résztvesznek a cernauti Makabi, a cluji Haggibbor, sighetli Samson és mindazon zsidó sportegyesületek, ahol teniszszekosztály működik. Az egyéni Makabiadat, mint ismeretes, a cernauti Makabi rendezik meg, amelyen résztvesz, mint vendég, lord Melchett is.

A Makabi teniszszekeknek nagy programjuk van az idén. Elindulnak az ország összes nagyobb versenyén, sőt szeptember 13-15. napjain nemzetközi versenyt rendeznek,

amelyre meghívták Hechtet, a világhírű cseh Dawis Cup játékos is. (h.)

Budapest—Berlin 7:1 (4:1). Berlinből jelentik: A magyar profiválogatott labdarúgó-csapat Budapest válogatottja néven szerdán Berlinben a város válogatottja ellen 7:1 (4:1) arányú győzelmet aratott. A gólokat Sárosi (3), Titkos (2), Vincze és Balogh, illetve Kerner lökték. Tízezer néző, bíró Christ, Csehszlovákia.

NAC—Romania, Unirea Tricolor—Universitatea

Négy csoportban van már bajnok a B) ligában

Cluj, május 23. (Az Uj Kelet tud.) A Nemzeti Bajnokság vasárnap teljes fordulója, mint már megírtuk, Clujban a NAC—Romania mérkőzés kerül eldöntésre. Az Univesitate csapatát Bucurestiben szerepel, ahol ellenfele az Unirea Tricolor csapata lesz. A bajnokság részletes programja:

Juventus—CFR Bucurestiben (szombaton). Univesitatea—Unirea Tricolor Bucurestiben.

AMTE—Venus Bucurestiben.

Kinisi—Gloria Aradon.

Crisana—Ripensia Timisoaran.

NAC—Romania Clujban.

A Nemzeti Bajnokság B) csoportjaiban a küzdelem követlen befejezés előtt áll. Négy csoportban a bajnokság kérdése befejezett tény, amelyet a következők nyertek:

2. csoportban: Jiul, Petrosani.

3. csoportban: Phönix, Baia Mare.

4. csoportban: HTV, Sibiu.

5. csoportban: Dacia Unirea, Braila.

Az első csoportban vasárnap dől el a bajnokság kérdése. A tabella élén a brasovi CFR csapatát áll 19 ponttal, ha azonban a Bucuresti Macabi vasárnap legyőzi Constantaban a Victoriát, jobb gólarányával első lehet.

Alhírek a zsidó versenyzőknek a berlini olimpiászon való részvételéről. A bel- és külföldi sajtóban, német forrásra való hivatkozással, hír látott napvilágot, mely szerint a német Makabi szövetség cáfolja, hogy a zsidó versenyzők nem vennének részt a berlini olimpiászon. A hír természetesen hamis, minthogy a Makabi világszervezet londoni végrehajtóbizottsága, mint azt annakidején megírtuk, úgy döntött, hogy a Makabi világszervezethez tartozó zsidó versenyzők nem vehetnek részt a berlini olimpiászon.

nak. Ezt az adót három évre állapítják meg, tekintet nélkül arra, hogy az üzleti forgalom így hosszú időn át esetleg csökken. A három év elteltével, az új adókvótésnél áll csak jogában az adóalanyának kérelmezni a jövedelem új megállapítását. A nagykereskedők, akik a patenta fixa alól — mivel jövedelmük meghaladja a 150 ezer lejt — mentesek, jogosultak évenként új adómegállapítást igényelni. Az állami adók a tiszta jövedelem 17 százalékát képezik. Sulyos terhet jelent a telepadó szedése is. Telepadóba az üzlet bérösszegének 10 százalékát köteles a kereskedő befizetni.

A vízdíjak magas volta is mindenképpen sérelmes.

A cégtábla megadóztatása újabb teher. A kormány a külföldről behozott árukra különböző taxákat vetett ki. Így a kontingentálási eljárásom keresztül esett árucikk — az újabb megadóztatással — tetemesen megdrágulva kerül piacra. A fogyasztóköntség az állandó áremelkedés miatt a kereskedőket okolja, sőt őket árdrágitóknak bélyegzi, s a kormány is bevezette a spekula-bíróságokat. A fentiekben rejlik az utóbbi hónapok során bekövetkezett 20—30 százalékos drágulás oka.

Egy bank — hatezer lakosra...

A legfelsőbb bankbizottság statisztikája szerint a Bánságban és Bucurestiben van a legtöbb bank

Bucuresti, május 23. (Saját tud.) A legfelsőbb bankbizottság statisztikai összeállítását készítette arról, hogy hány bank működik az országban. A kimutatásból a következőket közöljük: Erdély 329 bank, lélekszám 4.739.928. Így egy bank jut 13.580 lakosra. Bánság: 140 bank, 941.221 lakos. Egy bank 6737 lélekre. Bukovina: 38 bank, 883 ezer 429 lakos. Egy bank 17.320 lélekre. Beszarábia: 77 bank, lakosság 3.001.472. Egy bank jut itt 33.720 lélekre. Dobrudza: 22 bank, 855.931 lakos. 35.660 lélekre egy bank. Olténia 68 bank, 1.582.165 lakos. Egy bank jut 23.580 lélekre. Moldova: 143 bank, lélekszám 2.558.767. Egy bank jut 15.400 lélekre. Muntenia 105 bank, 4.226.951 lakos. Egy bank jut itt 43.130 lélekre. Legnagyobb a pénz-

intézetek száma átlag Bucurestiben, itt 168 bank van, 631 ezer 288 lélekszám mellett s egy bank jut 5740 lélekre.

Alaptőke szerint a bankok így oszlanak meg: Erdély: 2.129.556.000 lej alaptőke 329 bankban. Bánát 476.387.000 lej alaptőke 140 bankban. Bukovina: 202.308.000 lej alaptőke 38 bankban. Beszarábia 270.519.000 lej alaptőke 77 bankban. Dobrudza 132.937.000 alaptőke 22 bankban. Olténia: 541.795.000 lej alaptőke 143 bankban. Az országban tehát összesen 1030 pénzintézet van 9.127.880.000 lej alaptőkével.

A legfelsőbb bankbizottság nem tünteti fel kimutatásában, hogy ebből az óriási tökéből mennyit tekint valóban létezőnek. S mennyi belőle a papíron levő fiktív töké.

A cluji Kereskedelmi és Iparkamara közleményei. Az érdekeltek tudomására hozzuk, hogy legkésőbb f. évi május hó 29-ig Cairobán (Egipt) árlejítés lesz ruházati cikkek, gabonaművek részére, zsákok stb. szállítására. Bővebb információ a Kereskedelmi és Iparkamaránál. — Az érdekeltek tudomására hozzuk, hogy f. évi május hó 24-én d. e. 10 órakor a Corpul VI. Armata árlejítést tart 56.891 n. m. kátránypapír szállítására. Részletes információ Kereskedelmi és Iparkamaránál szerezhető be.

Összeült a takarékpénztárak nemzetközi értekezlete. Párizsból jelentik: A francia fővárosban megnyílt a takarékpénztárak harmadik nemzetközi kongresszusa, amelyen huszonegy országból öt és félezer kikü-

dött vesz részt. Megvitatták többek között az intézetek követendő kamatpolitikájának kérdését, a jelzálog kölcsönzések biztosításának problémáját és az általános helyzetet a gazdasági válság közepette.

Magyar motorkocsikat készítenek gyártani a spanyol vasutak számára. Madridból jelentik: a budapesti Ganz-gyár és a Hispano-Suiza között megegyezés jött létre a Ganz-Jendrasik féle motorkocsiknak a spanyol vasutak részére való szállítására.

Graz városa barnaszén-gázművet épít. Bécsből jelentik: A grazi gázművek kísérleteket végeztek a stájerországi barnaszén elgázósítására. Az eredmény kielégítő volt. A város már a jövő évben barnaszén-gázművet létesít a szükséglet ellátása céljából.

A berlini Schocken-Verlag

az ujjászűrt zsidó-közéleti szellemiség előkező könyvtárolóvállalatának

Zsidó kiskönyvek:

Eddig megjelentek:

1. Tröstung Israels (Aus Jeschajah)
2. Zionslieder des Jehuda Halevi
3. Joseph und seine Brüder (ein altjüdischer Roman)
4. Hundert chassidische Geschichten (Euber)
5. In der Gemeinschaft der Frommen (Erzählungen von Agnon)
6. Die Pharisäer (Leo Baeck)
7. Vögele der Maggid (Novelle Bernsteins)
8. Das Haus Israel (D. Koigen)
9. Das Leben des Flavius Josephus (aus eig. Aufzeichnungen)
10. Sprichwörter und Redensarten deutschjüdischer Vorzeit
11. Erzählungen von Engeln, Geistern und Dämonen (Euber)
12. Sitten und Brauche aus „Von der Franckfurter Juden Vergangenheit“ des Johann Jacob Schudt
13. Von den Juden Jemens (Anthologie von Goitein)
14. Und das Krumme wird gerade (Erzählung, Agnon)
15. Botschaft (12 Geschichten von Strauss)
16. Zwiesprache (Traktat vom dialogischen Leben, von Euber)
17. Die Stimme spricht (Gedichte von Wolfskehl)
18. Geschichtenbuch (aus dem jüdisch deutschen Maassebuch)
19. Vor dem Gesetz (Erzählungen von Franz Kafka)
20. Der Nächste (Hermann Cohen: vier abhandlungen)
21. Der Baal-Schem Tow Unterweisung im Umgang mit Gott (Euber)
22. Die Joseflegende in aquarrellierten Zeichnungen
23. Rejte Pomeranzen (Ostjüdische Anekdoten Olswanger)
24. Vom Garten Eden, der Arche Noah und König Salomo (für Kinder)
25. Der Sabbat (eine Geschichte und heutige Gestalt, von Moritz Zobel Doppelband.)

Egy-egy könyv ára 75 lej

Megrendelhető a párizsi előzetes baküidése ellenében
Az Uj Kelet könyvosztályánál
Szállítási határidő 10 nap

KÖZGAZDASÁG

A legnagyobb konjunktúra óta semmit sem csökkent a fűszer- és gyarmatárkereskedelelem közterhe

Az erdélyi fűszer és gyarmatár kereskedelem sulyos napokat él át. A kereskedő társadalom nem egy ízben indított mozgalmat a válságból kivezető út keresése közben, de pozitív eredményt nem tudott elérni. A vásárló közönség igényeit teljesen redukálta, ám a fűszer-gyarmatárkereskedelelem még most is a konjunkturális időkével azonos mértékű terheket köteles viselni. Az erdélyi kereskedelem legnagyobb sérelme a korlátozott árubeszerzés, ami a kontingentálási rendszer következménye. Így a legfontosabb élelmiszer cikkek behozatala is nehézségbe ütközik. A rizs, kávé, tea, mazsola, mandula, bors és a többi gyarmatár, valamint a festő anyagok behozatala az erdélyi kereskedők részére ugyszólván teljesen lehetetlenné vált.

A behozatali engedélyeket a kereskedelmi minisztérium mellett működő kontingentálási bizottság adja ki. Az újonnan létesült cégek egyáltalán nem kaphatnak behozatali engedélyt, az évtizedes cégek pedig olyan nehézségekkel és olyan rossz feltételekkel

juthatnak hozzá, hogy az áru behozatalról le kell mondaniok. Az erdélyi kereskedők akik régebben vagonszámra importáltak kávé, manapság a hosszadalmas és költséges kérelmezési eljárás mellett a legtöbb esetben legfeljebb ezer kilogramra kapnak behozatali engedélyt. A bizottság, ha meg is adja az engedélyt az importra négy-öt országból való vásárlásra kötelezi az importort, például Hamburgból 250 kg., Amsterdamból 250 kg., Londonból 250 kg. és Marseillesből 250 kg. behozatalát engedélyezi. Ez az elaprózás tetemes összegeket emészt fel. Az import cég az így beszerzett cikkeket csak felemelt áron tudja forgalomba hozni.

Az erdélyi kereskedők második és szintén sulyos sérelme az adóterhek és a taxák rendszere. Az állami adók sorában a patenta fixa megállapítása körül vannak a legnagyobb sérelmek. A patenta fixa a kereskedők adózási rendszerének az alapja. Ebbe a kategóriába a 150 ezer lej jövedelmet megnemhaladó kereskedők tartoz-

Románia Németor

Két fontos kérd

Bucuresti, május 23. A pénzügyminisztériumban érottak, amelyen Victor A. Ilescu-Strunga, Mitita Com. Badulescu, valamint Gr. D. kormányzó, Lapdatu és S. bank tanácsosai voltak jelenlegiával folytatott tárgyalásokon megvitatták meg. A román kormányzatnak más eljárás-metországgal szemben, mászóval, külügyi adósságunk metországnak való fizetésé szintén a román kormányzatnak arra kötelezni másman vasutaknak szállított az ugynevezett Wolff-szer-tek ki, kifizesse, amennyi metorszag hadikárpótás. Utólag a kártalanítás fizetették és Németorszagot nébé adósnak. Ez azonban után a teljesített kártalan-

A japánok

Peking és Csien-C

Moszkva, május 23. A patok Sugsihar tábornok ba. Azt hiszik, hogy a jap és Csien-Csien ellen akarr

Családjána és aztán

Comrat, május 23. Valea egy Bogdanov nevű gazda kedett feleségével, de család keztek a házastársakat ki Bogdanovnak újbol nézettet leségével, kést rántott és apja azonban közbevetette danov leszurta. Ugyanerre

Hatósá „Beth

A Szamos áradása a

Cluj, május 23. A legutótán megduzzadt Szamos a államosta két háznak a Szépületrészeit a jelek szer szemben levő Albina-malom tették úgy ki, hogy biztosí sima lefolyását. Körülbelül előtt a gát dróthálóval és párnáját a víz elsodorta. A zés után félelmetes erővel z állendő veszedelemmel fe épült házak lakóit. Az egyi sa beadványban kérte a vá malom igazgatóságát, hogy sák teljesen el. Hivatkoz amikor 1925-ben engedélyt gát építésére, a parti t együttesen tiltakoztak a gá

Most szomorú következ kérekedésnek. A víztömeg Bariju ueca 8 és 10 számú behetoltak a szuterénhelyis helyen sulyos pusztításokat rosi és a rendőri hatóságok kiszállottak a helyszínre és szedelemre való tekintettel, helyeztették a lakókat és l geket.

A 8-as számú házban var

Románia nem bánik jobban Németországgal, mint többi hitelezőivel

Két fontos kérdésben elutasították a német delegáció kívánságait

Bucuresti, május 23. Tegnap délután a pénzügyminisztériumban értekezletet tartottak, amelyen Victor Antonescu, Manolescu-Strunga, Mitita Constantinescu, V. Badulescu, valamint Gr. Dumitrescu bankormányzó, Lapdatu és Stoicescu a jegybank tanácsosai voltak jelen. A német delegációval folytatott tárgyalások állását vitatták meg. A román kormányban nincs szándékában más eljárást tanúsítani Németországgal szemben, mint többi hitelezővel, külügyi adósságunk kupónjában Németországban való fizetését illetően. Ugyanakkor a román kormányban nem áll szándékában arra kötelezni magát, hogy a román vasutaknak szállított anyagot, amit az úgynevezett Wolff-szerződésben kötöttek ki, kifizesse, amennyiben azokat Németország hadikárpótás címen tartozna. Utólag a kártalanítás fizetését felfüggesztették és Németországot nem tekintik többé adósnak. Ez azonban nem vonja maga után a teljesített kártalanítás kifizetését.

A román kormányban ezeket a határozatokat ma a német küldöttség tudomására hozzák.

Bucuresti, május 23. Ma reggel az a német delegáció, amely fizetési egyezmény megkötése érdekében folytat tárgyalásokat Romániával megjelent a Nemzeti Bankban, ahol Dumitrescu bankormányzóval folytatott megbeszélést, majd Victor Antonescu pénzügyminiszternél jelent meg. A német megbízottak elutasították a román álláspontot, hogy hasonló eljárást tanúsít a német állampapírokkal szemben, mint a többi külföldivel, és hogy fizetésnek tekintik a hadikárpótás számlájára a CFR-nek Németországból szállított anyagot.

Ennek következtében ma megkötik a fizetési egyezményt a fenti két vitás ponton kívül, amelyek jövő tárgyalások anyagát fogják képezni. Román részről Manolescu-Strunga kereskedelmi miniszter, Németország részéről főmegbízottja, Wohltat írja alá az egyezményt.

A japánok újabb betörést készítenek elő Észak-Kínába

Peking és Csien-Csien ellen akarnak vonni a japánok

Moszkva, május 23. (Rador.) A Tass-ügynökség jelenti Shanghaiból, hogy japán csapatok Suguishar tábornok vezetésével behatoltak Kobein tartomány demilitarizált zónájába. Azt hiszik, hogy a japánok mélyebb betörést terveznek Észak-Kínába és azután Peking és Csien-Csien ellen akarnak fordulni.

Családjának öt tagját meggyilkolta és aztán önmagával is végzett egy parasztgazda

Rémdráma egy regábeli faluban

Comrat, május 23. Valea Perju községben egy Bogdanov nevű gazda többibben veszedett feleségével, de családjaik mindig igyekeztek a házastársakat kibékíteni. Tegnap Bogdanovnak újból nézeteltérése támadt feleségével, kést rántott és rátámadt. A férfi apja azonban közbevetette magát, mire Bogdanov leszurta. Ugyanerre a sorsra jutott

Bogdanov két testvére is, akik meg akarták fékezni a dühöngő gazdát, aki azután végzett feleségével és kislányával is, majd mikor tettének tudatára ébredt, felakasztotta magát. Mind a hatan meghaltak. A falusiak szerint Bogdanov már régóta hibbantság tanujelét adta.

Hatóságilag bezárták a cluji „Beth Avraham” imaházat

A Szamos áradása alámosta az imaház épületét. Kit terhel a felelősség az imaház kilakoltatásáért

Cluj, május 23. A legutóbbi esőzések folytán megduzzadt Szamos a Baritiu uccában alámosta két házban a Szamospart felőli épületeit a jelek szerint azért, mert a szemben levő Albina-malom gátját nem építették úgy ki, hogy biztosítsa a víztömegek sima lefolyását. Körülbelül másfél évvel ezelőtt a gát dróthálóval és kavicsokkal készített párnáját a víz elsodorta. Azóta minden esőzés után félelmetes erővel zuhan alá a víz és állandó veszedelemmel fenyegeti a parton épült házak lakóit. Az egyik telek tulajdonosa beadványban kérte a várost és az Albina-malom igazgatóságát, hogy a gátat távolítsák teljesen el. Hivatkozott arra is, hogy amikor 1925-ben engedélyt adtak a malomgát építésére, a parti telkek tulajdonosai együttesen tiltakoztak a gát emelése ellen.

Most szomorú következményei lettek a kérelmeknek. A víztömegek alámosták a Baritiu ucca 8 és 10 számú házak alapjait és behatoltak a szuterénhelyiségekbe, ahol több helyen súlyos pusztításokat végeztek. A városi és a rendőri hatóságok emberei azonnal kiszállították a helyszínre és a fenyegető veszedelemre való tekintettel több lakásból kihelyezték a lakókat és lezárták a helyiségeket.

A 8-as számú házban van a Beth Avraham-

templom, a leglátogatottabb cluji imaházak egyike. Hatósági intézkedésre a templomot is bezárták, minthogy az alatta levő szuterén helyiségekbe máris behatolt a víz. A templom nem használható és a hívek mindaddig, amíg valami megoldást nem találnak, más templomokat kénytelenek felkeresni. Szó van arról, hogy ideiglenesen egy közeli lakást rendeznek be templomi célokra.

Egyékként a templom több száz híve akciót indít az ügy sürgős orvoslása érdekében. Követelik a másik telektulajdonossal együtt az épületeknek azonnal való biztonságba helyezését és a károk megtérítését. Ezzel kapcsolatosan megkeresésel fordultak úgy az Albina Bankhoz, mint a város vezetéséhez.

A Haggibbor atlétikai szakosztálya értesíti az érdeklődőket, hogy kondícióedző és svéd-torna óráit hétfőn, szerdán és pénteken tartja reggel 6 órától a sporttelepen. Jelentkezni az órák alatt lehet.

Szanálták az Első Dunagőzhajózási Társaságot. Bécsből jelentik: Az Első Dunagőzhajózási Társaság szanálásának befejezése után folytatni készülnek a tárgyalásokat a triesszi hajózási társaságokkal. A társaság ez évre 23 millió silling állami szubvenciót kapott.

Az udvari marsall elküldte a meghívót Maniunak..

Bucuresti, május 23. (Az Uj Kelet tud.) Junius 8-án lesz öt éve Károly király hazatérésének. A restauráció ünnepségét ez évben az évforduló alkalmából különös fényvel fogják megünnepelni. Országsszerte demonstratív felvonulások lesznek, különösen az ifjúság aktív részvételével. A király őrszemei nevű szervezet 30.000 tagja fog defilálni Bucurestiben. Ezenkívül a premilitaris szolgálattal végző ifjakat ötventagú delegáció fogja minden egyes megyéből képviselni a bucaresti parádén.

A királyi udvar marsalli hivatala már szétküldte a meghívókat a junius 8-i ün-

nepségekre. Meghívást kaptak a következő volt miniszterelnökök: Averescu marsall, Mironescu, Iorga, Maniu, Vaida, dr. C. Angheliescu, valamint a pártelnökök: Mihaleacbe, Dinu Bratianu, George Bratianu, Iunian, Argetoianu, Goga és Grigore Filipescu.

Hirdessen az Uj Keletben

Hirdessen az Uj Keletben

Meghalt Sărăteanu volt régens

Bucuresti, május 23. (Az Uj Kelet tud.) Ma hajnalban 73 éves korában meghalt Constantin Sărăteanu, semmitőszéki tanácsos, Románia volt régense, reggel 9 órakor, midőn a szolgáló leány szokás szerint benyitott hálószobájába, holtan találta a volt régent, aki szivbajban szenvedett. Halálát valószínűleg szívizélhűdés okozta. Constantin Sărăteanu 1862-ben született Buzăuban. Jogi tanulmányainak elvégzése után előbb ügyvédi gyakorlatot folytatott, majd törvényszéki bírónak nevezték ki. Rövidesen szép karriert futott be és a legfőbb semmitőszék tanácsosa lett.

1929 október 10-én Ion Buzdugan halála után váratlanul az ország régensévé választották. Emlékeztet, hogy annakidején a Maniu elnöksége alatt álló első nemzeti parasztpárti kormány volt hatalmon. A régensi méltóságnak több jelöltje volt, a kulisszák mögött Stere professzor az irányban tett erőfeszítéseket, hogy Mária királynét válasszák meg régensül, míg a többség karlista hívei a jelenlegi uralkodó mellett fejtették ki propagandát. A kormány az utolsó pillanatig titokban tartotta és csak a régensválasztó gyűlés napján közvetlenül az ülés megkezdése előtt közölte Maniu az egybehívott képviselőkkel és szenátorokkal, hogy a kormány a ré-

gens méltóságra Constantin Sărăteanút jelölte. A többség fegyelmelzetten végrehajtotta az utasítást: a kormány jelöltjét 442 szavattal régenssé választották, míg Károly hercegre 12 szavazatot esett.

Az új régens ismeretlen volt a politikai világ számára. A választás csak később vált érthetővé, amikor kiderült, hogy Sărăteanu rokoni viszonyban van Vaida Sándorral és Popovici Mihállyal, az akkori kormány minisztereivel. Ez egyúttal jelentékenyen csorbitotta a választás és a megválasztott régens autoritását. Így történt meg a tábornokok emlékeztetés megnyilatkozása, akik Stere feldicsérese miatt tüntetőleg kivonultak egy a Nemzeti Színházban Beszarabia tiszteletére rendezett ünnepélyről, holott az ünnepélyen jelen volt Sărăteanu régens is. Sărăteanu egyébként szürke egyéniség volt; régensi működése szintelen és rövid időtartam. Nyolc hónappal megválasztása után hazatért az uralkodó és a régenstanács funkciója megszűnt. Constantin Sărăteanu visszavonult a magánéletbe és családja körében, java részét buzăui birtokán töltötte el hátralevő éveit, távol a politika izgalmaival. Haláláról azonnal értesítették Brasovban tartózkodó feleségét.

Már kormánylistája is van a jobboldali frontnak

Zelea Codreanu: hadügyminiszter. Csendörök a Cismigiuban, avagy miért nem lépnek be a zsidók a vaidista pártba

Bucuresti, május 23. Vaida Sándor elutasította a nacionalista front kiépítésére vonatkozó tárgyalások befejeződését. Nem sok eredménnyel. A vaidisták természetesen vélik, hogy az elnök Vaida legyen. A cuzisták viszont azt hajtogatják, hogy a C. Cuza professzor idősebb, határozottabb is, mint Vaida — az elnökség tehát őt illeti meg. Ha más nem, legalább társelnöki tisztség jár az antiszemita vezérnek.

A gogisták pártjukat a nacionalista front legerősebb és legkormányképesebb alakulatának tartják. Ugyancsak maguknak vindikálják az elnökséget.

Ami Zelea Codreanu illeti, akit Vaida semmiképpen sem akar kihagyni az alakulatból, Cuza hallani sem akar róla, viszont a gárdisták a cuzisták társaságát kifogásolják.

Ilyen körülmények között a nacionalista front még nem jöhetett létre — s miután az említett okok nem szűnhetnek meg egyhamar, hisz az öreg Cuza még nem haladta túl a 75-ik életévét — még sokáig lesz megoldhatatlan az elnökség problémája.

De még ha csak ez volna...

Kész a kormánylista Vaida hat órás audienciája után a nacionalista front hívei a közeli kormányrajövésről kezdtek álmodozni s erre fel nyilvánosságra került az első kormánylista, amely a következőképpen festett: Miniszterelnök: Vaida, belügy: Goga, igazságügy: Voicu Nitescu, közoktatásügy: Petrovici, kultusz: Nichifor Crainic, földművelésügy: Valjean, ipar és kereskedelmi: Tilea, hadügy: Codreanu, közlekedésügy: Gh. Cuza, pénzügy: C. Angheliescu, munka: D. R. Joantescu, egészségügy: Zizi Cantacuzino generális. Az adminisztrációk volna a többiek.

Hogy ezt a listát ki állította össze, még nem tudni, elég az hozzá, hogy már közké-

zen forog. Csak egy a hibája: Hogy a front még nem jött létre s hogy a frontot még nem hívta senki sem kormányra.

A Cismigiuban

Ha politikai téren a front nem is fejt ki eredményes akciót, annál aktívabb a Cismigiu parkban, ahol a régi és felrészített jel-szavaktól megreszgedett hívek naponta gyakorlatoznak. S ennek a gyakorlatozásnak véres zsidóverések az utókövetkezményei. Ez úgy történik, hogy 30-40, botokkal felfegyverzett fiatalember kiszemel magának egy idősebb vagy fiatalabb sétálót, egyikük vagy ketten hozzálépnek s az igazolványát kérik. Az illető természetesen kikéri magának a hangot és a módot, szó szót követ, jobbról is, balról is elcsattan egy-egy pofon, mire megjelenik a segélycsapat — negyvenen egy ellen.

Vaida jasi felhívása

Néhány nap óta a „bucuresti hónap” látogatói meglepetéssel tapasztalják, hogy a gyönyörű tavaszi pompájában csodás Cismigiu parkot erős rendőr- és csendőr-készültségek tartják megszállva.

Értesülésünk szerint Vaida jasi felhívásának, amelyben a zsidókat felszólította, hogy lépjenek a pártjába, főképpen ezért a Cismigiubeli esetekért maradt el eddig az eredménye... (—del)

Ujabb osztrák belső kölcönt bocsátanak jegyzésre. A londoni Financial Observer bécsi jelentése szerint az osztrák kormány 175 millió silling 5.5%-os, 25 év alatt visszafizetendő belső munkaalkalom-szervező kölcönt bocsát ki 86%-os árfolyamon aranyklauzulával.

Halló, itt rádió Palesztina

Erec Israel földjének megváltása

Levelek érkeznek Erdély minden részéből; levelek, amelyek felvidítanak és levelek, amelyek elszomorítanak. Vannak olyanok, akik átértették a tervet és vannak olyanok, akik félreértették. Vannak, akik szívvel-lelkel szolgálni akarják az ügyet, de vannak olyanok is, akik ki akarnak már is hámozni a belőle kinálkozó hasznát. Vannak lelkes emberek, akiket a párt-cionizmus tételekre kárhoztattott és most úgy érzik, ők is fognak tudni valamit tenni. Ime részlet egy levélből. R. Satumare: „Figyelemmel kísérem Halló, itt rádió Palesztina c. cikket, melynek tartalma... egészen lázba hozott. Régi cionista vagyok, előbb Barisszianus, majd Ezranus lettem. Tizenegy éve vagyok szervezőben (sajnos, a satumarei Ezra ma inaktív), mely idő alatt minden vágyam az volt, hogy családomból valaki kijuthasson Palesztinába. Tekintve, hogy nekem itt állásom van, sajnálom itthagyni, de az Ön eszméje kísérik a dilemmából azzal, hogy földem lesz odakint, úgy már meglesznek a szálok közöttem és Erec Israel között. Lelkesedéssel állok tehát az Ön taborába”. És majd minden levél ilyen. Felemelő és lehangoló egyszerre. Felemelő, mert annyi áldozatkészség, annyi Erec iránti szeretet és annyi lefojtott tetterő nyilvánul meg bennük. És lehangoló, mert ezeket az erőket, ezt a lelkesedést nem tudtuk felhasználni. Paragon hevertettük.

De ami a legfontosabb, jelentkezik a falu is, a zsidó földműves, aki eddig elszigeteltségében fogva kint rekedt az egész mozgalmából. Pedig órá van a legnagyobb szükségünk.

Egy héttel a felhívásom közzététele után úgy érzem, hogy ez a mozgalom egy úrt van hivatva betölteni a cionizmusban; egy úrt, amelyet a fecsegő pártarcok hoztak létre és nem tudtak tartalommal megtölteni.

Cionista hivatalos körökben az volt az általános panasz, hogy a zsidók nem vesznek földet. Itt az alkalom, hogy bebizonyítsuk, hogy akarunk, de eddig nem tudtuk, hogyan. Csak meg kell mutatnunk az olcsó és megbízható utat és venni fognak. És ha venni fognak, akkor meg is fogják művelni. És most térjünk át a tárgyra.

1. A tulajdonjog kérdése. A földvásárlási akció a teljes magántulajdon alapján áll, minden korlátozás nélkül. A Keren Kajemet feltétlenül állíthatja a zsidó munka principiumát és az elővételi jogot eladás esetén. Hogy földet csak zsidónak lehessen eladni, jogilag kivihetetlen és nincs gyakorlati jelentősége. A fellahnak a zsidó föld drága, viszont az effendinek van elég földjük. Az arabok eddig sem vásárolták zsidóktól földet vagy igen jelentéktelen mértékben. Azért minden tulajdonjogi korlátozás felesleges és csökkentené az akció sikerét. Eppen az a cél, hogy mindenki tisztában legyen azzal, hogy mibe fekteti a pénzét és ha körülményei másfelé szőlítják, szabadon rendelkezessék a vagyonával. De az akció olyan eredményeket kell hogy hozzon, hogy a Keren Kajemet föld-állománya is erősen meg fog növekedni.

2. Sokan kifogásolják, hogy nincs precizitása az ár és a hely, ahol a telep létesülne. Földárakat nem lehet fixálni mindaddig, míg nincs leelőlegezve. Csak tájékoztató árákról lehet beszélni. Palesztinában vannak két fontos dunamok és Tel-Aviv vagy Haifa közelében vannak 30-80 fontos dunamok is. A zsidó településtől távolabb lehet átlagosan hat fontért venni földet. Célunk az, hogy ilyen olcsó földet vegyünk és a mi munkánk által tegyük termékenyvé és értékesé. Hogy ezekből a kopár földekből szép és virágzó kertek, a szőlés dombokból szőlő és olajerdők viruljanak, az csak tőlünk függ. A drága földek árai eshetnek, de az olcsó föld mindig megéri a pénzt és értékben csak emelkedhetik. A várható költség mindent beleszámítva kb. 20%-ra tehető. A legkisebb parcellát hat dunamban kell fixirozzuk, nehogy az akció felaprózzódjék. Egy ilyen parcella átlagos ára, költségek beszámításával, tehát 45-50 fontba kerülne. Azonban akik házhelyre reflektálnak, összeállhatnak 2-3-an és közösen vehetnek egy ilyen parcellát. A parcellák nagyságának felső határát nem korlátozhatjuk; mindenki jegyezhet, amennyi jól esik. Természetesen minden parcellához hozzátartozik egy házték kerttel.

A parcellák árát természetesen fontparitáson fog kellni fizetni. A pénz átutalásának mai nehézségei áthidalhatók. Lehetséges egy transzferegyezmény létrehozatala, amilyen Németországgal van, tekintettel arra, hogy Románia exportja Palesztinába tizenötzörszöröse az importnak. Azonkívül igen sokan küldenek pénzt Palesztinából ide a hozzátartozóknak. Ezek befizethetők ott a Keren Kajemetnek és itt viszont felvehetik.

Ami a helyet illeti, azt hiszem minden cionistának és minden zsidónak egyaránt kedves Palesztinának minden darab földje. Tel-Aviv is csak egy homokpusztaság volt. Minden helyből lehet egy szép, kellemes és kulturált vidéket csinálni. Nem toladhatunk mindnyájt Tel-Aviv közelébe, mert akkor ott megszünik a megélhetési lehetőség. Valamikor pl. Tiberias volt India központja. Ez az akció különben nem egy bizonyos terület megvételét célozza, hanem egy általános és folytatódó telepítési folyamatot kíván megindítani, amely az egész világ zsidóságára kíván kiterjeszkedni. Palesztinában milliószámra hevernek a dunamok, ahol egykor virágzó mezőgazdaság volt, szép falvakkal és városokkal. Ezeket a parlagon heverő területeket akarjuk sorban megváltani és ismét virágzóvá tenni. Ha valakinek éghajlati szempontból nem felel meg az egyik terület, módjában lesz cserélni egy neki megfelelőbbel.

A telepítési akció megkezdése. Első feltétel, hogy elegendő számú előjegyzés érkezzen be. Mindaddig, míg nincs legalább 300 jegyző, akik kb. 5000-6000 dunamnyi területnek megfelelő összeget nem jegyeznek, nem lehet a Keren Kajemmel tárgyalásokat kezdeni. T. i. a Keren Kajemet eddig magánosoknak nem vett földet, alapszabályai benne van, hogy földet el nem ad. Ezen akció keresztülvitelének tehát szükséges a Keren Kajemet (KK) alapszabályainak megváltoztatása. Egy néhány jegyzőért a KK nem teheti meg sem erkölcsi, sem anyagi szempontból. A KK csak akkor válthatja az akciót a felelősséget, ha ez egy komoly népmozgalommal fejlődik. A KK-nek először látnia kell, hányan vagyunk, mit tudunk és mit akarunk. A Keren Kajemet kikerülésével, privát társaság formájában az egész akció sikerelenségre van kárhoztatva. A privát társaságok költsége-

sek, megbizhatatlanok és végül a spekulációban csucosodnak ki. Ez pedig minden nagyszabású munka kerékkötője. Ha elég számú jelentkező akad, akkor a KK-nél mindent keresztül tudunk vinni. Föld mindig van és a földvásárlás megkezdődhetik, mi-helyt összegyűlt annyi összeg, amely szükséges egy komplexum megszerzéséhez. Esetleg kötéscsön felvételére lehet sietetni.

3. A certifikát, illetve a bevándorlás kérdése. Aki azt akarja, hogy egy jegyzés előlegeként egy certifikátot prezentáljunk neki, az eleve mondjon le róla, mert ezt nem líferálhatjuk. Még akkor sem tehetnők, ha a certifikátadás joga nem az angol kormány, hanem a Cionista Szervezet kezében volna. Mert egy országépítésnek megvannak a maga anyagi és szellemi előfeltételei. Hiába csődítünk oda egy tömeget, amely sem munka, sem nyelvi, sem kitartság tekintetben nem alkalmas, ez a tömeg hamarosan szétszűllene. Azonban, aki komolyan akar kimenni és arra komolyan fel is készül, az még a mai nehézségek közepette is ki tud menni. Mi szidhatjuk az angol kormányt, de tény az, hogy ahol nagy szükség van (példa a német zsidók), ott nem olyan szűkmarku. És ha 100%-ban nem is, de mindig fokozódó mértékben honorálja a Jewish Agency igényeit a certifikátok ügyében, amit igazol az, hogy a néhány év előtti évi 10 ezer bevándorló ma már évi 50 ezerre emelkedett. Nem állíthatjuk tehát, hogy az Erec befogadóképességét teljesen ignorálja a kormány. Az életben mindent ki kell harcolni, különösen nekünk zsidóknak. Vajjon el fog-e zárkózni az angol kormány egy olyan megmozdulás elől, amely sok tőkét hoz az országba és óriási munkalehetőségeket nyújt? Hisz ez az akció a legproduktívabb elemet hozná az országba. Hisz az Erecben ma már parancsoló szükségesség a mezőgazdasági certifikát, amit igazol a 70 maramuresi család

allijázása. Nem, senkinek sem kell fájni a feje a bevándorlás miatt, aki a földvásárlási akcióba bekapcsolódik. Mindenki ki fog tudni menni, aki komolyan akarja, talán még hamarabb, mint ahogy szándékában van.

Mindamellett senkit sem bízunk, hogy adja fel itteni egzisztenciáját és vegyen földet. Ellenben tekintse az egyik a földvásárlást biztosításnak, a másik hozománynak a leánya részére, a harmadik jövőnek a fia részére, a negyedik tartaléktőkének és az ötödik hasznos befektetésnek. Mert spekulációnak is jó. T. i. minden föld, ami zsidó kézbe kerül, emelkedik értékben. Ha egy telepítés jön létre azon a területen, akkor az árak 2-3-szorosra emelkednek. És sok ilyen faluból város is lehet, ahol maga a házték többet érhet, mint az egész befektetett tőke. Sok ilyen példa van már Palesztinában, mert egy növekvő országban minden lehetséges.

Zsidó Testvéreim! Minden tőlünk és csakis tőlünk függ. Habbózzakkal és kétkedőkkel sohasem lehetett nagy dolgokat keresztülvinni. A világon minden relatív és bizonytalan, de egy elhatározó nemzeti akarat sokat, majdnem mindent keresztül tud vinni. Mutassuk meg, hogy nem vagyunk a kételkedések és szkeptikusok népe. Mutassuk meg, hogy nemcsak szónokolni és vitatkozni tudunk, hanem cselekedni is. Használjuk ki a történelmi pillanatot, mert nem tudjuk mit hoz a jövő...

Ismétlem, ha június 10-ig nem tudok összehozni 300 jegyzőt 5-6000 dunamnyi jegyzéssel, akkor az egész akció megbukottnak kell tekinteni. Akinek tehát szívén fekszik az ügy (és ilyenek igen sokan vannak) rázzák fel álmukból a közömbösöket, a minden ügyet lemosolygókát, az örökké nemet mondókat, a kételkedőket és akadékoskodókat. Győzzenek meg mindenkit, hogy ez az akció olyan, ahol nemcsak a zsidó népek, hanem elsősorban önmagunknak adunk.

A feledékenyek kedvéért ismét leközlöm a kért adatokat: 1. Név. 2. Lakhely (pontos cím). 3. Foglalkozás. 4. A jegyzendő összeg nagysága vagy a dunamok száma. 5. Törlesztési idő. 6. Észrevételek és megjegyzések a tervezethez. Jibou, jud. Salaj. Dr Lévi Lajos

SZÍNHÁZ-FILM MŰVÉSZET

A MAGYAR SZÍNHÁZ HETI MŰSORA:

Péntek 9: Székely guzsalys. (Gaál Alajos és Dávid István zenés, énekes székely életképei. I. Egy cepp esse sincs az uraknak. II. A levél. III. Tehetségek előre. Solyomás Magdával. Eredfi be-nutató, a szerzők jelenlétében.)

Szombat 2: Baskircseff Mária. (Nagyon olcsó ifjúsági helyárrakkal.)

Szombat 5: Leányvásár. (Jakobi Viktor nagyoperettjének felújítása, a klasszikus coperett-ciklus előadása.)

Vasárnap d. e. 11: Gyöngyvirág. (Gyermek-előadás, nagyon olcsó helyárrakkal.)

Vasárnap d. u. 3: En és a kisöcsém. (Az operett első olcsó helyáras előadása.)

Vasárnap d. u. 6: Lovagias ügy. Vasárnap este 9: Leányvásár.

AZ OPERA MOZGÓ MŰSORA:

Csütörtökön premier: Szeszélyes asszonyok. Noel Coward mesterműve filmen. Vidám történet a kicserélt feleségekről. Főszerepekben: Norma Shearer és Robert Montgomery.

Hétfőn: Mindkettőt szeretem. Fősz.: Gary Cooper, Fredric March és Miriam Hopkins.

A ROYAL MOZGÓ MŰSORA:

Ma két szenzációs premier: I. Nagyhercegnő és a pincér. Gyönyörűen rendezett Savoir vígjátéka után. Fősz.: Bing Crosby, Kitty Carlisle. II. A dzsungel rabjai. Nagyszabású társadalmi életkép az őserdőből. Cecil B. de Mille rendezésében. Fősz.: Claudette Colbert és Herbert Marschall. Előadások kezdete: Nagyhercegnő: 3, 6, 9 órák, Dzsungel: 1/2, 1/8, 1/11 órák.

MUNKAS-MOZGÓ MŰSORA:

Szombaton 6 és 9, Vasárnap 3, 6 és 9, hétfőn, kedden, szerdán 6 és 9. Dupla műsor, egy helyár: I. Nevsz, örülj, szersz. Pazar kiállítású, grandiózus film. Főszerepekben: Shirley Temple, a csodagyerekek... Warner Baxter és John Boles. II. Az aranybánya titka. Főszerepekben: Georg O'Brien.

APRÓ HIRDETÉSEK

Egyeszeri közlésnél egy szó 2 lej, vasárnaponként 4 lej. Legkisebb apróhirdetés 20 lej. Álláskeresőknek 30 százalékos kedvezmény. Apróhirdetések díja előre fizetendő. Jelentkezéseket csak úgy továbbítunk, ha portóbért mellékelve van.

Házasságokat biztos eredménnyel közvetít a széleskörű összeköttetéssel rendelkező „Mirea” iroda, Cluj, Regele Ferdinand 116.

E hónap 17-én, pénteken az állomás felé közeledő autobuszban vagy a vasuti jegypénztárnál elvesztett egy barnaszínű vidra boa. Megtalálójra jutalomban részesül. Cím: Salamon Etelka, Tudor Vladimirescu u. 16/a.

Négykarikás vendéglői főzőkemencc, elköltözés miatt, jutányos áron eladó. Str. Fântânele 37.

Student sucht für die Ferien eine Aushilfslehre als Hauslehrer. Er unterrichtet sich auch zu Prüfungen für's Lyzeum vorzubereiten. Gebt auch aufs Land. Antwort an die Redaktion „Schalom“.

Dicsoánmártinban egy mérsáros keresték kóser hus előállítására. Érdeklődőnek forduljanak Comunitatea Ort. Izraelitá előjáróságához, Dicsoánmártin.

Keresek augusztus elséjére egyszobás konyhás, fürdőszobás, egészséges lakást központtól nem messze. „Optica” Universitáti 1.

Két ágyra való kalotaszegi ágyterítő, 6 bodegaszta, fehér; egy pult cinkpléh fedéllel eladó. Cím a kiadóban.

Eladó jókarban, felnőttek való tolozók. Calea Victoriei 53.

ח' פ"ה

PALESTINE MARITIME LLOYD Ltd. HAIFA

Az első Zsidó Tengerhajózási Társaság hajóinak nyári menetrendje:

Indul Constánfából:

Hár Karmel	május 20	Jegyárak:
Hár Cion	május 29	Constanța-Haifa
Hár Karmel	június 6	I/a osztály Lei 6000
Hár Cion	június 13	I/b osztály Lei 5000
Hár Karmel	június 27	II osztály Lei 4000
Hár Cion	július 7	Constanța-Haifa és vissza
Hár Karmel	július 17	I/a osztály Lei 9000
Hár Cion	július 27	I/b osztály Lei 8000
Hár Karmel	augusztus 6	II osztály Lei 7000
Hár Cion	augusztus 13	
Hár Karmel	augusztus 26	

Jegyeket kibocsát és mindenemű felvilágosítással szolgál: Az erdélyi, bánati, magyarországi, csehszlovákiai, jugoszláviai vezérképviselők.

UJ KELET utazási osztálya

Vidéken az Uj Kelet fiókiadóhivat alai és tudósítói szolgáinak felvilágosítással.

HIR

Tel-Aviv zene Zsidó zenevezetők és Mozart-bem

Tel-Aviv, május 23. A zenelete változatos és lüktető. zsidó vendégzongoristák özőne, koncertszerepben a világ le- seit, muzikusait hozza az o a palesztinai zene, a zsidó z zenevezetők karmesterek, ma már olyan nívóra, hogy pontból Tel-Aviv világváros elégit, sőt felülmúl. Nyilván annak is, hogy minden zené még a legnagyobb hőség idej felkes és nagyszámú közönsé

Az elmúlt hét nagy eseme zenevezetők szimfonikus hangv. Taube, a nagyszerű paleszt általi megszervezett szimfóni leendőik hangversenyét ért adással, amelynek nagy m Walter Sternberg „Der br munkájának premierje volt.

zsidó zenei forradalmi zene; de becsületes politikai elemek fejezési mód, a melódiafűzés keresésnek egyéni átélési A műben a küzdelemnek ki gó elemei rendkívül erős kápiak. — Solomon Karl b érvényesült az érdekes part berg expresszionista remekm lendítés hatású és elgondolá certo grossoja”, mely mint k mü csillant elő a zsufolt r Ernst „Tarka suite”-jének e talan volt, de a mű maga. Sokkal több ereditésig van K nyitány”-ában. Taube klass nyokra emlékeztető művét Edith Boruschek szépen e dalokat. Egyéni előadóműj ázonban a Mahler daloknál — Mendelssohn „Szentiván SHERZÓJA a koncertnek igen mezzőja volt. A változatos cert érdekesen mutatta zenevezetők szerepét a külö Karmester, zenekar, kóristák Csodálatos, hogy ezek a zené ma behiték magukat ebbe a zsidóba. Taube a szokott a vel vezényelt.

Nem kisebb sikere volt a L ban a palesztinai „Kamaraop mutatójának. A „Szóktetés a fogástalan előadása egyike v raegyüttes legszebb teljesimé lesztinai szimfonikus-filharmon pompás nyitánya után meg szinpadit rendezés. Az opera a palesztinai énekművészet néh ége lépett fel. Dazar Rudolf eőf és tömör, Leo Marció énektechnika és hang tekint tett, de a szinpadit játéka m Marcell Noe kulturál: nagy konszenzes szerepben jól ér tarsz szerepében Elly Kurz éppen az előadásra súlyos hű telnikája, mely játékművésze részültegette a nehézségele jam a másik nő szerepben a pelt hősnője volt. Schlesing mint dirigens, Mokady és E mint rendezők, segítettek sika adást.

— Fialat hadnagy tragikus Timisoaráról jelentik: Rátesz zériszkola pilótanövendéke te ságot követelt el és meghalt. galott hangulatban tért la parancsolta tisztiszolgájának. sodorjon neki. A tisztiszolgán gazdája keze reszket. Aztán zet is kért és mig a tisztiszó bibelődött, hátsó zsebéből e ré, mellére illesztette és eles vaszt. Azonnal összeesett. A után szaladt, de a kikerkezt halált konstátálhatták. A gó szívébe fúródott és azonnall Valószínűnek tartják, hogy a lából származó, mulatóz ké adósságokat csinált és ezért öngyilkosságot.

— Indo-Kina szállítja a sze Párizsból jelentik: Indo-Ki Kanadának szóló szénzállítá a walesi szénbányászatt kár vel áraval versenyképesebb. ttták az Olaszország által ré első részletét is. Indo-Kina n termel szent exportra.

HIREK

Tel-Aviv zenei élete

Zsidó zeneszerzők hangversenye és Mozart-bemutató

Tel-Aviv, május 23. A zsidó város zenei élete változatos és lüktető. Nemcsak a külföldi vendégzongoristák özőne, amely minden koncertszerepben a világ legnagyobb énekeleit, muzsikáit hozza az országba, hanem a palesztinai zene, a zsidó zeneszerzők, zsidó zenészek és karmesterek produkciói nőnek ma már olyan nívóra, hogy ebből a szempontból Tel-Aviv világvárosi igényeket is kielégít, sőt felülmúl. Nyilván része van ebben annak is, hogy minden zenei eseménynek, még a legnagyobb hőség idején is, páratlanul kelles és nagyszámú közönsége van.

Az elmúlt hét nagy eseménye a zsidó zeneszerzők szimfonikus hangversenye volt. A Tauba, a nagyszerű palesztinai karmester által megszervezett szimfonikus zenekar kilencedik hangversenyét érte el ezzel az előadással, amelynek nagy meglepetése Frich Walter Sternberg „Der brave Soldat” c. munkájának premierje volt. Sternberg muzsikája forradalmi zene; de nem a zenébe beemésztett politikai elemek, hanem a kifejezési mód, a melódiafűzés és a szabadságkeresésnek egyéni átélési kivetítése révén. A műben a küzdelemnek kísérteties, háborgó elemei rendkívül erős egyéni színezést kaptak. — Solomon Karl baritonja remekül érvényesült az érdekes partitúrában. Sternberg expresszionista remekművével éppen elöntés hatása és elgondolása Blak „Concerto grossoja”, mely mint klasszikus mestermű csillant elő a zsufolt műsorból. Toeh Ernst „Tarka suite”-jének előadása kifogástalan volt, de a mű maga nem rendkívüli. Sokkal több eredetiség van Karl Rathaus „Kis nyitány”-ában. Tauba klasszikus hagyományokra emlékeztető művét Toeh dirigálta, Edith Boruscheck szépen énekelte a Mahler dalokat, Egyéni előadóművészek között az a Mahler daloknál problématis. — Mendelssohn „Szentiványi álmanak” Szerzője a koncertnek igen kedves intermezzója volt. A változatos és nívós koncert érdekesen mutatta ki a zsidó zeneszerzők szerepét a különböző korokban. Karmester, zenekar, kóristák — remekettek. Csodálatos, hogy ezek a zenészek milyen hamar beélték magukat ebbe a szociális muzsikába. Tauba a szokott lelkesedéssel és erővel vezényelt.

Nem kisebb sikere volt a Mograbi színházban a palesztinai „Kamaraopera” Mozart-bemutatójának. A „Szóktetés a szerájból” kifogástalan előadása egyike volt a fiatal operagyűttes legjobb teljesítményeinek. A palesztinai szimfonikus-filharmonikus zenekar pompás nyitánya után meglepett a remek szimfonikus rendezés. Az opera főszerepeiben a palesztinai énekművészet néhány fiatal tehete lépett fel. Dazar Rudolf basszusa megénekelte és tömör, Leo Magdo Belmonteje az énektechnika és hang tekintetében kielégítő, de a szimfonikus játékban még tanulnia kell. Marcell Noe kulturál: hangja Peirillo rokonszenves szerepében jól érvényesült, Konstantin szerepében Elly Kurz lépett fel, s a nos, éppen az előadásra súlyos hűléssel. Pompás technika, mely játékvezetése azonban keresztlüszere a nehézségeken. Segall Mirjam a másik női szerepben az előadás ünnepelt hősnője volt. Schlesinger Johannann mint dirigens, Mokady és Benno Prekel, mint rendezők, segítettek sikerre a szép előadást.

Fiatal hadnagy tragikus öngyilkossága. Timisoaráról jelentik: Rătescu Vasile, a tüzérszkola pilótanövendéke tegnap öngyilkosságot követett el és meghalt. Rendkívül izgatott hangulatban tért lakásába és megparancsolta tisztiszolgájának, hogy cigarettát sodorjon neki. A tisztiszolgának feltűnt, hogy gazdája keze reszket. Aztán a hadnagy tüzet is kért és míg a tisztiszolga gyufájával bibelődött, hátsó zsebéből elővette revolvért, melléje illesztette és elcsattantotta a ravaszt. Azonnal összeesett. A szolga segítség után szaladt, de a kikergetett orvosok csak a halált konstatálhatták. A golyó pontosan a szívébe fúródott és azonnali halált okozott. Valószínűnek tartják, hogy a régi tisztcsaládból származó, mulató kedvű fiatal tiszt adósságokat csinált és ezért követte el az öngyilkosságot.

Indo-Kína szállítja a szent Kanadának. Párizsból jelentik: Indo-Kína megkezdte Kanadának szóló szénzállításait. A rendelés a walesi szénbányászati kárára történik, mivel árval versenyképesebb. Nemrég szállították az Olaszország által rendelt mennyiség első részletét is. Indo-Kína mindössze öt éve termel szént exportra.

Oriztesse ellen vérnyomását!

Az erbantalmak idejét el!

Doktor Emil Faivre, a poitiers-i egyetemi belgyógyászati klinika professzora a következőket írja: „Az arterio-szklerosis kezelésének fő feltétele az, hogy megakadályozzuk az érsérülések képződését és kifejlődését.”

A szklerosist megelőző időszakban a főgásva a magas vérnyomás egyedüli okozója. Szükséges tehát, hogy mindenképp a húgysavretentio ellen küzdjünk, amit a leghatásosabban úgy érünk el, ha URODONÁL-t használunk.

Legerősebb professor, az algériai tudományos főiskola volt tanára a következőket írja:

„Az URODONÁL-telítetben végzett több éves tanulmány teljesen meggyőzőt bennünket arról, hogy ezen páratlan gyógyszernek állandó és biztos hatása van; szervezetünkre nem veszélyes és sohasem ellenjavasolt. Az URODONÁL-lal kapcsolatosan végzett számtalan kémiai, fiziologiai és klinikai kísérlet alapján bátran állíthatjuk, hogy a francia gyógyszer ezen egyik legkiválóbb gyógyszere minden bizalmunkat kiérdemli.”

Több mint 100.000 orvos írja elő ezen gyógyszert, mert egy olyan gyógyszernek bizonyult, ami az arthritisben szenvedőknek ezrért gyógyította meg s mely tény ezen egyének igazolják.

URODONAL

meggátolja az arterio-szklerosis kifejlődését.

Kapható gyógyszerárakban és drocériákban.

BEJEGYZETT CIKK.

CHATELAIN GYÁRTMANY

Öngyilkosság a zöldégyiacon. Oradeáról jelentik: Ma délelőtt 10 órakor egy ismeretlen nő öngyilkosságot követett el az oradeai zöldégyiacon. A vásárlók közé vegyült és egy észrevétlen pillanatban egy féltiteres üveget vett elő és kiitta annak tartalmát. Zsírosszóda volt az üvegben, amellyel életét akarta kioltani a szerencsétlen nő. Az öngyilkos beszállították a legközelebbi kórházba. Állapota rendkívül súlyos és életben maradásához kevés a remény. Személyazonosságát nem sikerült még megállapítani, miután semmilyen irat nem volt nála.

Súlygyaltalanságnál, gyomorhurvánál, gasztrikus láznál, bélrekedésnél, emésztési renyhességénél, anyagcserezavaroknál, csalánkiütésnél és bőrvizketésnél a természetes „Ferenc József” keserűvíz rendezője a gyomor és a belek működését s megszünteti a testet a felgyülemlt rothadó anyagoktól.

Ejjeli gyakorlatot rendezett a svájci légi flotta. Bernből jelentik: A svájci légi flotta egy része éjjeli gyakorlatot rendezett St. Gallen és Bern között. A gyakorlat kielégítő eredményt mutat fel.

Rövidesen nem ilhet össze a valutastabilizáló konferencia. Londonból jelentik: Gazdasági és pénzügyi körökben nem adnak hitelt annak a hírek, hogy közelebből összeülhetne a valutastabilizáló nemzetközi konferencia.

Starhemberg herceg lesz Ausztria kormányzója? Genéből jelentik: Ugy hírlik, hogy Ausztria letesz arról a szándékáról, hogy Habsburg főherceget nyilvánítson a monarchia visszaállításával kapcsolatban kormányzóvá. Most Starhemberg herceg nevét említik a legesélyesebb kormányzójelöltként.

Beszámíthatatlannak minősítették a gyilkos tanítót. Timisoaráról jelentik: Két évvel ezelőtt a megyei Genadulveche községben Kreppel Simon tanító revolverlövéllel megölte Hinkel Magda elvált asszonyt. A szerelmi féltékenységből elkövetett gyilkosságban a timisoarai törvényszék mondott ítéletet és Kreppelt életfogytiglani fegyházra ítélte. A vádlott védője, Rámnáteanu Caius a tárgyaláson bizonyítani igyekezett, hogy a vádlott elmebeteg, a törvényszék azonban nem adott helyt az érvelésnek. A felebbezési eljárás ideje alatt a védő a bucaresti elmeegógyintézet szakvéleményét is kérte a kérdésben. A bucaresti elmeegógyintézetben a beteg megfigyelés alatt állott, majd mint elmebeteg, a lugoji elmeegógyintézetbe küldték. A kórházi főorvosok és a bucaresti egyetemi tanárok egybehangzó véleménye alapján szakértői jelentést csatoltak a felebbezéshez, amely szerint Kreppel Simon elmebeteg, súlyos üldözési és üldözöttségi mániában szenved és a tett elkövetése idején nem volt beszámítható állapotban. A szakvélemény alapján fog ítéletet mondani a kérdésben a tábla, mely július 11-re tűzt eki a felebbezési tárgyalást.

Embert gázolt az oradeai adófőnök autója. Oradeáról jelentik: Ma délelőtt 11 órakor a Ciordariu utcán Marcu városi adófőnök autója elütött egy Mocani Vasile nevű 38 éves munkást. A szerencsétlen embert súlyos állapotban kórházba szállították.

Egy magyar legitimista képviselő nemetellenes kijelentése a magyar parlamentben. Budapestről jelentik: Sigray legitimista képviselő a képviselőházban foglalkozott Göring szerberárát kijelentéseivel és rámutatott arra, hogy nem Németország adozta fel magát a monarchiáért, hanem a monarchia Németországot. Azzal helyezte be felszólalását, hogy a jelenlegi helyzet egyedüli megoldása a Dunamendecében a törvényes királyság helyreállítása.

Anglia nem mondja fel Spanyolország-nak a Tangerre vonatkozó egyezményt. Madridból jelentik: Rocha külügyminiszter a cortex tegnapi ülésén kijelentette, hogy biztosított kapott, mely szerint Anglia nem fogja felmondani a Tangerre vonatkozó statutumot.

Forradalmi szocialista központot lepleztek le Klagenfurtban. Bécsből jelentik: Klagenfurtban forradalmi szocialista központot lepleztek le. Öt vezetőt sikerült letartóztatni.

Szombatos daljáték a Magyar Színházban. A cluji Magyar Színházban a jövő hét végén színeskerülő „Aranykorsó” című daljátékot a színház együttese szorgalmasan próbálja. A főszerepet a bájos és kitünőhangu Hientz Helly fogja játszani, aki Stefanidesz karmester irányítása mellett naponta több órán át énekel a melódikus dalokat, amelyek kétségtelenül nagy népszerűsége fognak szert tenni. A drámai rész is kiváló szereposztásban megy. Tompa Béla egy falusi zsidót fog játszani, aki az események első szakában még tele van vídamsággal, életkedvvel és ambícióval. Amikor azonban egy sorsfordulat csap rá, megváltozik. Tragikusan érdekes mozzanatok következnek most, amik alkalmat adnak a jeles művészek a legbensőségesebb játéka. Tóth Elek öreg, bölcs szombatos fog alakítani, míg Iliász Aladár egy semmittevő, okoskodó existenciát fog ábrázolni. Tompa Pufinak végül mulatságos alakítása lesz. Zsidó muzsikust játszik. Bereng egy makacs szombatos szerepét tölti be. Miklóssy Margit önző és falánk kisvárosi zsidóasszonyt ad, míg Hegyi Lili a jóságos székely-szombatos parasztszerepet fogja játszani. Kedves, komikus szerepe lesz Mihalkó Gizinek. Ditrói Béla nagy énekes szerepet kap, amelyben alkalma lesz játéktudását is érvényesíteni. Egy eljegyzési jelenetben balett lép fel, amelyben a kitünő Tebán eredeti táncművészetet fog produkálni. Az „Aranykorsó”-ban a színház teljes zenekara és kórusa fog közreműködni. Az igazgatóság Szabó Imre és dr. Eisikovics Miksa daljátékát „tavaszi slágernek” szánta. Ujszerű, mulató és érdekes színmű, amely iránt már eddig is nagy érdeklődés nyilvánult meg városzerte.

Arokba fordult Gombós magyar miniszterelnök autója. Budapestről jelentik: Gombós magyar miniszterelnök autója, tegnap Budapest határában árokba fordult, a kocsi-ban ülő miniszterelnök és sofőrje azonban nem sebesültek meg a balesetnél. Az árokba fordulást a sofőr váratlan eszméletvesztése idézte elő. A budapesti mentők kórházba szállították az eszméletlen sofőrt, aki — mint utóbb kiderült — szívroham vett erőt.

Az ir kormányzó lytatja a gazdasági háborút Anglia ellen. Dublinból jelentik: De Valera ir miniszterelnök a képviselőházban kijelentette, hogy kormánya képtelen folytatni a gazdasági háborút Angliával szemben.

A szenvedő beteg nőket reggel ebgyonarra egy kis pohár természetes „Ferenc József” keserűvíz 2-3 óra alatt könnyű, lágy békítüléshez segíti és ezáltal igen sok esetben rendkívül jótékony hatással van a beteg szervekre.

Ezerhatszáz millió lra deficitje lesz az olasz költségvetésnek. Berlinből jelentik: A Börsenzeitung csaknem 700 millió lírara becsüli az 1935-36 évi olasz költségvetés várható hiányát.

Kivégzés Németországban. Berlinből jelentik: Tegnap reggel Berlinben lefejezték Wilhelm Krüger, düsseldorfi egyént, akit kommunista propagandáért hazaárulónak bélyegezték és a múlt év októberében halálra ítélték.

Német menekülteket fogtak el Oradeán. Oradeáról jelentik: Három megláncoit embert kísérték be ma reggel az oradeai tépárnecsokszágra. A határon fogták el őket és kiderült, hogy németországi menekültek. Nevük: Rudolf Brindl, berlini mechanikus, Eugen Valler, stuttgarti zongorahangoló és Andreas Bühner, panzenbergi mechanikus. Mindhárom árja németek. Elmondották, hogy nagy munkanélküliség és irtoztos nyomor uralkodik Németországban. Nem bírták tovább az ottani állapotokat és ezért határozták el, hogy elmenekülnek. A sztrájk-német határon, majd Magyarországon át a román határhoz jutottak. Törökországba akartak jutni, hogy ott munkalehetőséget keressenek.

Nem állítanak fel vízműórákat Oradeán. Oradeáról jelentik: Mint ismeretes, az oradeai városi tanács elhatározta, hogy vízmérő órákat állít fel a városban, ami a lakosság körében nagy elégedetlenséget váltott ki. A polgárság részéről panaszok emeltek a városi tanács határozata ellen a timisoarai reviziós bizottságnál, mely tegnap foglalkozott az ügygel és a lakosságnak adott igazat a városi tanáccsal szemben. A döntés értelmében a városi tanács nem állíthat fel vízműórákat Oradeán.

Letartóztatták a Szent Benedekrend főnökének gyilkosát. Tegnap számunkban hírt adtunk arról, hogy Matyasovsky Kasziánt, a Szent Benedekrend főnökét meggyilkolva holtan találták meg rendházbéli cellájában. A nyomozás megállapította, hogy a rendfőnököt több baltacsapással ölték meg. A gyanu azonnal a rendfőnök 20 éves szolgájára, Lesti Andorra terelődött, aki nyomtalanul eltűnt a rendházból. A pesti rendőrség nagy apaprátással kezdte meg a nyomozást, ami tegnap eredményhez is vezetett. Letartóztatták a gyilkos szolgát, aki első kihallgatásakor beismerte, hogy ő ölte meg a rendfőnököt.

Rövid hírek mindenünnen. Londonból jelentik, hogy az Atlanti óceán északi vonalán rendkívül sok jéghegy uszik délfelé és veszélyezteti a hajózást. Eppenezért a hajók utvonaltát elterelték déli irányba. — Az olasz fővárosban ciklonos vihar söpört végig, amely sok helyen tövestől szakította ki a fákat. Az orkánban több sebesülés is történt. Nápoly és Nápolytól északra szintén pusztított a vihar. — Az Egyesült Államok két tagállamában Oklahoma és Texasban 125 ezer hektár területet árvíz borít. Az árvíz következtében 40 ezer farmer hajléktalanná vált. — A Földközi tenger nyugati medencéjébe felett hatalmas viharok dühöngenek, amely miatt szűnhet az Afrika felé irányuló légi utasszállító forgalom. A francia partvédő, Toulonnán két embert, Port Vennresnél egy embert sujtott a villám. — A Belgicus léghajó, amelyet a többszörös díjat nyert Damuyter pilóta vezetett, Bretagneban lezuhant. A léggömb tönkrement, míg a gondolában ülő három utas sértetlenül megmenekült. — Nanking közelében két kínai repülőgép összeütközött. Három személy, köztük két külföldi pilóta szörnyethaltak. — Victor Hugó a nagy francia író halálának félszázados évfordulója alkalmából Párizsban emlékünnepelet volt a Pantheonban, amelyen Lebrun köztársasági elnök méltatta a nagy író.

UJ KELET *Legújabb hírek*

„Hitler nem méltó arra, hogy a népek nagy családjának tagja legyen“

Anglia válasza Hitler békebeszédére: fokozottabb fegyverkezés

Az angol minisztertanács a légi fegyverkezés fokozása mellett döntött. Franciaországban Anglia megtévesztésére szánt fogásnak tekintik Hitler beszédét. A lordok házában a német-angol tárgyalások megkezdését sürgették. Mussolini elutasította az angol közvetítő indítványt az olasz-abesszin konfliktus ügyében

Simán megoldották a marseillei merénylettel kapcsolatban felmerült magyar-jugoszláv vizályt

London, május 23. Baldwin beszéde, melyet tegnap az angol fegyverkezés ügyében és Hitler beszédével kapcsolatban mondott, az egész világ, de elsősorban Anglia közvéleményében nagy visszhangot keltett. Nagy feltűnést kelt a beszéd koncilians hangja Németország felé, ami ismét homályossá teszi Anglia állásfoglalását a biztonság kérdésében. Még érthetlenebb a munkáspárt állásfoglalása, mely egyenesen el akarta vetni az angol fegyverkezési javaslatot, amelyet azonban a többség visszautasított.

Baldwin beszédének legérdekesebb a befejező passzusa, amit a lapok nem közöltek részletesen. Baldwin a következőket mondta beszéde befejező részében:

— Szavaimat a következő kijelentéssel kívánom befejezni: A legnagyobb veszély az egész világ számára a félelem, amitől az összes népek szorongnak. Csak a kereskedelem helyreállítása a világon lesz képes a békét és nyugalmat visszahozni. A nemzetek, ahol a munkanélküliség nagy, a munkanélkülieket fegyvergyártásra használják fel. Ez a circulus vitiosus okozza a legtöbb bajt. Azt hiszem, hogy Hitler tegnap beszéde bizonyos fényt derít erre a circulusra. Mindnyájunknak meg kell ragadnunk az alkalmat és talán a 11-ik órában kiküszöbölhetjük a világból a terrort és egy katasztrófa fenyegetését, amely a legborzalmasabb lenne az egész világ számára.

Baldwin tegnap beszéde után ma az angol kormány megbeszélést tartott a nemzetvédelmi intézkedések ügyében.

A minisztertanács foglalkozott Hitler kijelentésével is. Illetékes körökben megállapítják, hogy a Führer beszéde nem

hozott semmiféle változást az angol kormány által megállapított aviatikai építési programot illetően.

Egyébként az alsóház tegnapi ülésén a munkáspárti képviselők kérték a kormány légi haderőinek növelésére vonatkozó tervezet elutasítását. A munkáspárt határozati javaslatát azonban az alsóház 340 szavazattal 52 ellenében elutasította. A vitát Sassoon légügyi államtitkár nyilatkozata zárta be, aki rámutatott arra, hogy Anglia most több bombavető repülőgépet gyárt, amelyek sokkal tökéletesebbek lesznek, mint a többi ország gépei.

London, május 23. A lordok házában Londonderry lord légügyi miniszter ismertette a légügyi fegyverkezési programot. A törvényhozás két házának ülésén jelen voltak a dominiumok reprezentánsai és a diplomáciai kar is. A védővita során sürgették a szónokok a Hitlerrel folytatandó angol-német tárgyalások megkezdését.

Az angol lapok többsége rendkívül elégedetten kommentálja Baldwin beszédét és helyesli tervezetét a légi haderők fejlesztésére.

Párizs, május 23. A francia baloldali és középpártok körében az a vélemény alakult ki, hogy nem lenne helyes Hitler immár másodszor kinyújtott békejobbját el nem fogadni s meg nem kezdeni a tárgyalást a németekkel.

London, május 23. Macdonald visszatért Londonba Skóciából. Közelebbről meg lesz a tárcacsere Baldwinal. Változatlan az a kormányfelfogás, hogy a kormány nemzeti jellegét fenn kell tartani s így kell levezetni a választásokat is.

Ausztria nem vitatkozik Hitlerrel

Berlin, május 23. (Rador.) A DNB-ügynökség jelenti, hogy a német sajtó magasztalja a Führer beszédét. A Völkischer Beobachterben Rosenberg írja többek között: „Meg vagyunk győződve, hogy mindazok, akik tanulni voltak ennek a történelmi óráknak, kénytelenek kapitulálni a bejelentett tények ereje és a Führer beszédét jellemző logika előtt. A német nép nyugodt öntudattal várja a választ erre a beszédre.“

Ezzel szemben az osztrák sajtó ma kedvezőtlenebbül kommentálja, mint tegnap Hitler beszédét. A Neues Wiener Tageblatt így ír: „Ausztria, mint független állam, kategorikusan elutasítja azt, hogy vitába bocsátkozzék belügyi kérdésekről a német kormány fejével, mert ez annak beismerése lenne, hogy joga van beavatkozni. Annál inkább nem lehet joga a Harmadik Birodalom kancellárának arra, hogy megítélje, milyen mértékben van szabadság más országokban. Megtörténhetnék, hogy a következő kérdést tennék fel neki:

„Mily mértékben beszélhet szabadságról egy ország, amelyben az emberek tizeit meg lehet ölni előzetes vizsgálat és ítélet nélkül?“

A Weltblatt a következőket írja: „Meg kell mondani a kancellárnak, hogy ha továbbra is ilyen magatartást fog Ausztriával szemben tanúsítani, teljesen téves úton halad. Ausztria semmilyen formában nem fogja magáévá tenni a hitlerista jelszavakat.“

Az olasz sajtó Hitler beszédének kommentálásában rámutat arra, hogy a nemzetközi együttműködés utja csak Stressan át ve-

zet. Ennek ellenére tény az, hogy amennyiben a németek szándékai őszinték, a meginduló tárgyalások megkönnyebbülést hozhatnak Európának.

Newyork, május 23. (Rador.) A Newyork Times így ír Hitler beszédével kapcsolatban: „Méltó-e arra Hitler, hogy a nemzetek nagy családjának tagja legyen? Nem, mert benne nincs meg a közösségben való élet elengedhetetlen feltétele: a kölcsönösség érzése.“

Újabb jelentés szerint a francia lapoknak továbbra is az a véleményük, hogy Hitler beszéde nem hozott semmi újat, legfeljebb azt gyanítják, hogy láthatólag ellentétet akar kelteni a Führer, amelyek Anglia tettségét megnyerve, közel hoznak Németországhoz.

A Le Journal így ír: „Hitler London és Moszkva között akar játszani. Az Ere Nouvelle azt hiszi, hogy a kancellár meg akarta nyerni az angol közvéleményt a német politikának. Egy ilyen maliciózus beszéd nem tévesztethet meg. Az Oeuvre szerint genfi körökben Hitler beszédét visszatérésnek tekintik és az a vélemény, hogy egy bizonyos napon Anglia tárgyalások felvételét fogja Németországnak ajánlani és azokat fel is veszik.“

A Le Populaire szerint a német javaslatok nem biztosítják mindazokat a biztosítékokat, amelyeket a béke megőrzésére szükségesnek tartanak, de senki nem állhat meg egy ilyen negatív magatartásnál, aki Európa jövőjével foglalkozik.

A német trónörökös rémeket fest a falra.

Berlin, május 23. (Rador.) Az 1935. évben

a kormány új katonai törvényei értelmében Németország fegyverbeszólítja az 1914 és 1915. évi korosztályokat. Hivatalosan közlik, hogy a Reichswehr-miniszter ezennel hadügyminiszternek fogják nevezni.

A Petit Journal intervjút közöl a volt német trónörökösrel, aki többek között ezeket mondotta: „Ha Franciaország és Németország között nem jön létre közeledés, Európa bolsevizálva lesz.“ A volt Kronprinz Lavalról ezt mondta: „Tudom, hogy az ő kezében Európa sorsa biztonságban van.“

Göring Krakkóban konkrét ajánlatot tett Lavalnak német-francia szövetség kötésére?

Párizs, május 23. A Havas távirati iroda közli, hogy Genfben Laval még nem foglalt állást Hitler nyilatkozatával szemben. Környezetéből származó kijelentések szerint a francia külügyminiszter nyilatkozatát elöl szék. Ökkel is tanácskoznak. Őhajt a birodalmi gyűlésben elmondottak tekintetében. Egyidejű párizsi jelentés szerint francia politikai körökben azt állítják, hogy Laval és Göring krakkói tárgyalásai alkalmával

a porosz miniszterelnök Németország részéről konkrét ajánlatokat tett Lavalnak francia-német szövetség megkötésére vonatkozó tárgyalások megkezdésére.

Laval elvben nem foglalt az eszme ellen állást és kijelentette, hogy Franciaország kész arra, hogy általános biztonsági paktumrendszert teremtsen meg, aláhangsúlyozta azonban, hogy nem lehet szó hasonló tárgyalásokról, csak Németország és Franciaország között. Franciaország már előző szerződésekkel kötelezettséget vállalt, hogy ilyen szerződést csak szövetségeseivel együtt köt.

Titulescu Genfben

Genf, május 23. (Rador.) A Havas-ügynökség jelentése szerint a marseillei merénylettel kapcsolatban felmerült magyar-jugoszláv vizályt simán megoldották. Ezen rövidesen közli jelentését a népszövetségi tanácsal. Egyébként tegnap a fődelegátusok egész napon át magánmegbeszéléseket folytattak.

Titulescu tegnap délnél 12 órakor érkezett meg Genfbe Raucoviceanu miniszter kíséretében. A külügyminiszter a pályaudvaron a követség tagjai, Politis, Kemal Hanu, Fotics, Kunzl, Jizersky és a szovjet-követség egy megbízottja fogadták. Titulescu a dezsónét Fotics jogoszláv delegátussal költötte el, majd hosszas megbeszélést folytatott Laval franciá. külügyminiszterrel. Délután 18.30 órakor Titulescu a Balkán-szövetség állandó tanácsának ülésén elnökölt, majd este Ossusky párizsi csehszlovák követnél tett látogatást.

Prágai jelentés szerint Benes utba indult Genf felé, ahova a mai nap folyamán megérkezik.

Berini feltevése szerint még kérdéses, megtartják-e tényleg június elején a Rómába tervezett dunai értekezletet.

Az olasz-abesszinai konfliktus

Párizs, május 23. (Rador.) Az Excelsior reményét fejezi ki, hogy megegyezésre jutnak az olasz-abesszin konfliktus ügyében. Ezen legutolsó jelentését, tudomás szerint,

Abesszinia elfogadta, de Rómából még nem érkezett meg az olasz kormány végleges válasza. Genfben úgy hírlik, hogy az olasz-abesszinai vizály ügyében hármashozottságot fognak kiküldeni, amely szeptemberre teszi meg jelentését. Egyébként az abessziniai kormány újabb emlékiratot terjesztett a népszövetségi főtítkárság elé.

Róma, május 23. Nápolyból folyik a csapatok és hadianyag utbaindítása Afrika felé. Három nagy gőzös most is rakodik.

Utolsó jelentés szerint Mussolini tudatta, hogy nem fogadja el az angol kormány által tett közvetítési indítványt az olasz-abesszin vizály elsímitása érdekében.

„A nemzeti szocializmus csak vereségre számíthat minden vonalon“

London, május 23. Az angol kormány a légi fegyverkezés érdekében nagy kampányt indít. Az angol légiflotta pilótáinak számát a jelenlegi 2700-ról 6000-re emelik.

Moszkvai jelentés szerint az Izvesztia mai számában a lap főszerkesztője, Radek megállapítja, hogy Hitler nem választott beszédében a hozzáintézett kérdésekre. Nem beszélt az északitengeri Szilt szigeten épített erődítményekről, amelyek kizárólag Anglia ellen irányulnak, másrésztől ugynevezett pacifista kijelentéseket tett Angliával és Franciaországgal szemben. A szovjetunió elleni kijelentései teljesen alaptalanok és durvák voltak. Az ilyen beszéd a legjobb eszköz arra, hogy súlyosbítsa és még feszültebbé tegye a szovjet és Németország közötti kapcsolatokat. Téved Hitler, amikor azt hiszi, hogy sikerült Szovjetországot bűnösnek feltüntetnie az európai háborús veszedelmért. Hitler az oka az egyre növekvő veszedelemnek. A háború előkészítésének ezen utján a nemzeti szocializmus csak vereségre számíthat minden vonalon.

Mit csinál Titulescu Moszkvában?

Bucuresti, május 23. Titulescu moszkvai utjának pontos időpontját még nem állapították meg és abban a külügyminiszter genfi tartózkodása alatt fog Litvinovval megállapodni. A francia-szovjet és cseh-szovjet paktumokon kívül, amelyek közelről érdeklik Romániát és a kisantantot, Titulescu moszkvai látogatása alkalmával véglegesen megkötődnek és aláírják, hogy bizonyos politikai, mint gazdasági egyezményeket a két ország között, amelyek hivatalos lennének még jobban kimélyíteni a barátságos kapcsolatokat Románia és a szovjetek között. Titulescu látogatása alkalmával megállapodnak Litvinov bucaresti utjának dátumában és programjában is, amit július hónapra terveznek — írja a Curentul.

Nem hisszük azonban, hogy a terf, amely Hollandiába referencia összehívására szó komoly értelmében van meg a lehetőségek útját.

Ez az új angol terf, hogy magáévá a gógia legravaszabb és legeset, amely a versaillesi szerződés hatályon kívül helyezését Lehetetlen még csak az új békekonferenciának Harmadik Birodalom agresszivitással lépniük mencau ismeretes agre mulná és amelyre a több nem közönséges aspirác hanem a befejezett tény tes ragaszkodással.

Ez az új békekonferen len igényelnek, zavarok kését nyújtam, mint az resszus, amelyen a szó győzők és legyőzettek szemben.

Külügyminiszterre neveztek ki az egyik Romániában időző délamerikai újságíró

Bucuresti, május 23. Mint ismeretes, a napokban egy csoport délamerikai újságíró és politikus tett látogatást az országban, akik tegnap este elutaztak a fővárosból, hogy Constantán hajóra szálljanak. Egy órával elutazásuk után abban a szállóban, ahol laktak volt, távirat érkezett Dominika államból, melyben Brache újságíróval tudatják, hogy külügyminiszterre neveztek ki és azonnal térjen vissza hazájába. A távirat tartalmát telefonon tudatták a constantai hatóságokkal, hogy azt hozzák Brache tudomására.

Dumitrescu tábornok nagybeteg

Bucuresti, május 23. A katonai ügyészség orvosi bizottságot fog kiküldeni, hogy vizsgálják meg Dumitrescu tábornokot, akinek állapota továbbra is súlyos. Valószínűleg szanatóriumba utalják a beteg tábornokot.

FRATERNITAS Könyv- és Lapkiadó K. I. nyomása Cluj, Strada Baros I. Pop 14. Telefon: 9-77.

CENZURA

Rend az egyetem

Az ország két nagyben és Clujon, hetek óta beszüntették az előadásokat. Az egyetemeken és az oktatásban.

Most az egyetemközi diákkérdéssel. Ugy tervezik, hogy számú diákok vesznek a produkció, van ez kell. Vannak — valóban — túlszűfoltás van. Példá tízezerrel nyüzsgőnek a védőből sokkal több van állami hivatalokat más szokkal.

Orvos azonban olyan egyes vidékeken harmadik egy orvos.

Allatorvosban pedig bentőn nagy hiány van.

Nemcsak azt kell csinálni, hanem a diákok számát is szervezzék a tanulmányi szakszervelet irányában.

De a korlátozásokkal ugyanis ennek semmi mára a multban is volt a megszorításokhoz és ez a vége, hogy a kisebbség a zsidók előtt zárultak. Nem kell mély előrelépés a jóslást megköcskázta gyon kevés kisebbségi venni az egyetemre.

Arról is szó van, hogy egyetemi autonómia és nyelnek ki az egyetemek.

Nem megnyugtató ez talanságok megakadályozása és ez azt jelent, hogy a sűrűsödik a közelemből. De talán ideig-óráig re és, talán idővel, mégis a légkör.

Új békekonferencia

Eár nyit, fegyveres háború még nem dühög Európában, de a békebeszélő megsemmisítő atmoszférában a háború politikai és társadalmi téren olyan kíméletlen és barbár, mint egy fegyveres háborúban.

Egy új békekonferencia nem volna olyan abszurd, mint az első világháború utáni konferencia.

Nem hisszük azonban, hogy a terf, amely Hollandiába referencia összehívására szó komoly értelmében van meg a lehetőségek útját.

Ez az új angol terf, hogy magáévá a gógia legravaszabb és legeset, amely a versaillesi szerződés hatályon kívül helyezését Lehetetlen még csak az új békekonferenciának Harmadik Birodalom agresszivitással lépniük mencau ismeretes agre mulná és amelyre a több nem közönséges aspirác hanem a befejezett tény tes ragaszkodással.

Ez az új békekonferen len igényelnek, zavarok kését nyújtam, mint az resszus, amelyen a szó győzők és legyőzettek szemben.

Kétségtelen, hogy egy összehívása mindenképp Európára, sőt az egész világra. De ez a konferencia eredményes, ha tényleg a béke szellemétől és mezei arra, hogy a békét megalapozza, eszméket és kényszerítse: elsősorban a méleteket és ezek legfőbb szeryárosokat és a népi másait.